Porin kirkkosanomat
8/2004

Juhlat 65 vuotta sitten kastetuille, sivu 4

Vanhenemisen taidosta, sivu 12

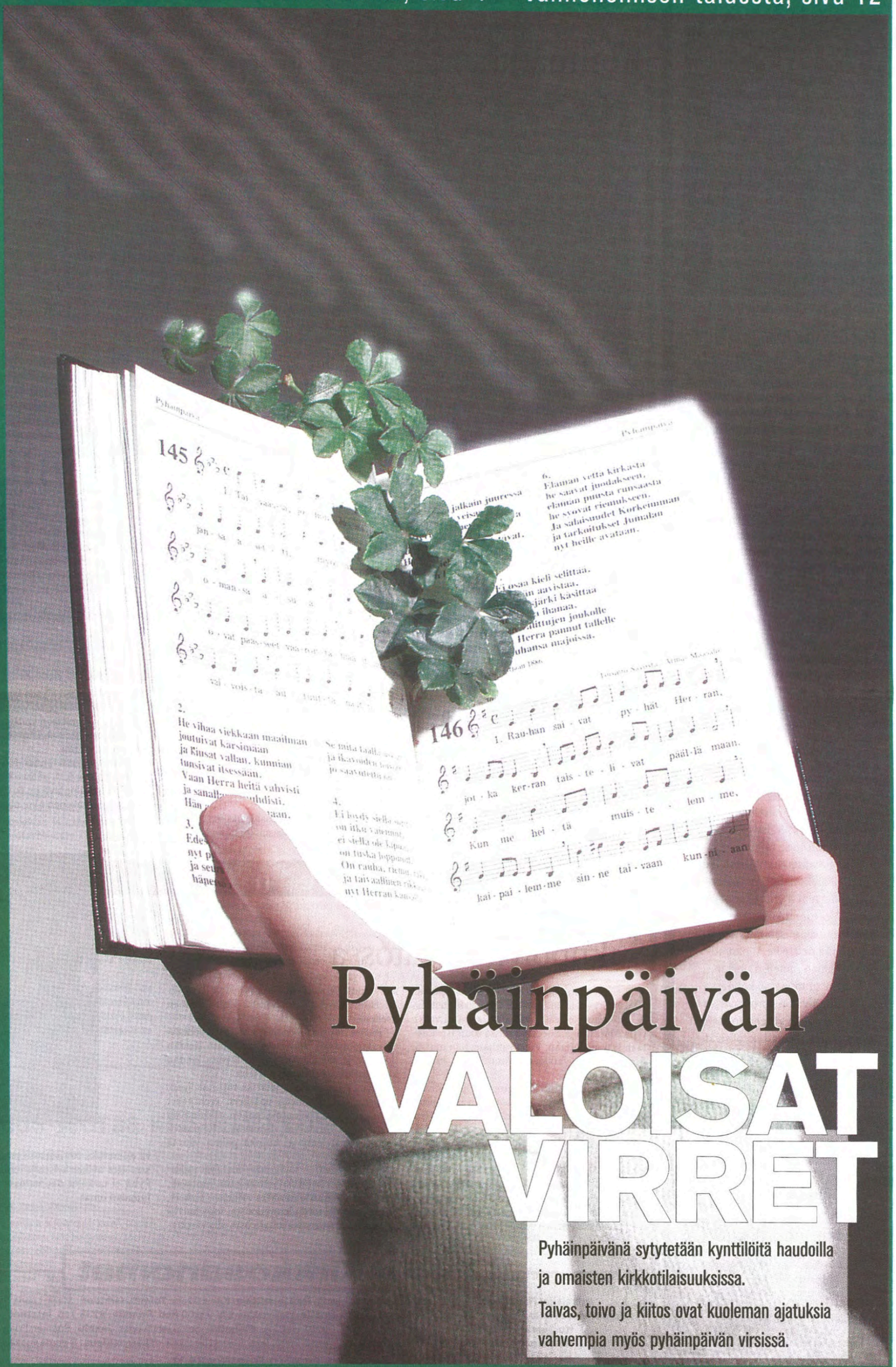

Pyhäinpäivän VALOISAT VIRRET

Pyhäinpäivänä sytytetään kynttilöitä haudoilla ja omaisten kirkkotilaisuuksissa.

Taivas, toivo ja kiitos ovat kuoleman ajatuksia vahvempia myös pyhäinpäivän virsissä.

© KIRKKO PORISSA

Tekstiviestinumero 16183 auttaa nuoria, sivu 3.

Taiteilijaelämää, sivu 5

Yksinäisyys – valinta tai pakko.

Pyhäinpäivä

Pyhäinpäivä on jännitteinen pyhä. Toisaalta se nostaa esille taivaan, jota kuvataan kirkkain sävyin ja kiitosvirren sanoin, toisaalta puhutaan kuolemasta, surusta, murheesta ja veritodistajista, marttyyreista.

Elämä taitaa ollakin sellaista, että vastakohdilta vaikuttavat elämäntilanteet ovat hyvin lähellä toisiaan. Niinhän se on kuolemankin kohdalla, tuon vihollisista viimeisen, kuten Paavali sanoo. Toisaalta on kyse elämästä luopumisesta, mutta toisaalta ajasta iäisyyteen siirtymisestä.

Samalla tavalla monitahoinen on kysymys yksin olemisesta. Suomessa lienee kotitalouksista jo noin 40 prosenttia sellaisia, joissa asuu vain yksi ihminen. Monelle on välttämätöntä saada rauhoittua yksin hiljaisuudessa luonnon tai musiikin parissa. Vähintään yhtä monelle yksin oleminen on yksinäisyyteen joutumista ja yksin jäämistä. Ihminen voi siis valita yksinäisyyden tai joutua eroon toisista ihmisistä.

Ennen maaseudun kylissä oli vaikea olla yksin. Sitä on sanottu liian holhoavaksi yhteiskunnaksi. Hyvältä ei tunnu kuitenkaan sellainenkaan elämisen muoto, jossa ihmisiä jää heitteille, sananmukaisesti oman onnensa nojaan.

Raamattu monessa kohdassa ja pyhäinpäiväkin korostavat ihmisten kuuluvan yhteen toistensa kanssa, jotta apu ja tuki olisivat läsnä silloin kun sitä tarvitaan. Toivottavasti näin olisi meidänkin yhteiskunnassamme, jottei vapaus ja itsenäisyys johtaisi erillisyyteen ja itsekkyyteen. Siinä on tehtävää myös uusille kaupungin luottamushenkilöille, joille onneksi olkoon valinnan johdosta.

Siunattua pyhäinpäivää!

Kari Erkkola
päätoimittaja
kari.erkkola@evl.fi

h a r t a u s

Kotimatkalla

Kynttilät syttyvät hautausmailla pyhäinpäivänä. Kuva Käppärän hautaumaan muistolehdosta.

Pyhäinpäivä ja sen sanomat ovat meille merkittäviä monella tasolla.

Pysähdymme muistamaan poisnukkuneita rakkaitamme. Ja samalla saamme seisahtua katselemaan iankaikkisen elämän kirkkaita säteitä, jotka tuovat toivon uudesta elämästä.

Pyhäinpäivänä sytytettävät kynttilät tuovat puhuttelevalla tavalla poisnukkuneiden seurakuntalaisten muiston seurakunnan keskelle. Kynttilät muistuttavat näkyvälläkin tavalla siitä valosta, joka loistaa kuoleman varjon maahan. Kuoleman ja tuonelan porttien läpi kulkenut Herramme ja Vapahtajamme sanoo: "Minä olen ylösnousemus ja elämä; joka uskoo minuun, se elää, vaikka olisi kuollut".

Luonnollisesti meillä kaikilla on omia suunnitelmia, haaveita ja unelmia elämää varten. Odotamme ja toivomme, ettei kohdallemme tulisi kohtuuttomasti huolia ja murheita. Ja jotenkin huomaamatta väistämme ja torjumme kuoleman vääjäämättömyyden.

Oman vakavan sairauden pysäyttämänä tai läheisen ihmisen menettäessämme koemme kipeästi sen tosiasian, että olemme haavoittuvia, ajallisia, rajallisia – olemme kuolevaisia. Tämä kaikki tuo surua, ahdistusta ja pelkoa sisimpäämme.

Juuri siihen tuskaamme tuodaan sanoma kuoleman jälkeisestä elämästä, joka on määrällisesti ja laadullisesti jotain muuta kuin tämä elämämme parhaimmillaankaan. Siihen saamme tarttua ja kuunnella sisimpäämme pantua kaipuuta ikuiseen elämään; todelliseen ja lopulliseen kotiimme.

Olennaista pyhäinpäivän vietossa on uskomme iankaikkiseen elämään ja pyhien yhteyteen. Keskeistä on kuoleman voittaminen.

Matkaa vielä täällä tekevät ja perille päässeet muodostavat yhden suuren Jumalan seurakunnan. Kirkkaana kaikuu pyhäinpäivänä viesti siitä, että meillä on iankaikkisen elämän toivo ja meillä on jälleennäkemisen mahdollisuus.

Pertti Hietalahti
Pihlavan seurakunnan kirkkoherra

Kynttiläperinne Pohjoismaissa

Suomessa ja muissa Pohjoismaissa on tapana viedä läheisten haudalle kynttilät pyhäinpäivänä. Kynttilöiden sytyttäminen haudoille yleistyi viime sodan jälkeen.

Pyhäinpäivän kristillisenä sanomana on yhteys yli kuoleman rajan. Päivässä on yhdistynyt katolisen kirkon kaksi juhlaa: kaikkien pyhien päivä ja kaikkien vainajien päivä.

Pyhäinpäivän jumalanpalveluksissa tai erillisissä omaisten kirkkotilaisuuksissa muistellaan kuluneen vuoden aikana kuolleita seurakuntalaisia. Alttarilla palaa yksi suuri kynttilä Kristuksen, kuoleman voittajan vertauskuvana. Jokaisen vainajan muistoksi sytytetään erikseen kynttilä.

Vuodesta 1955 lähtien pyhäinpäivää on vietetty 31.10. ja 6.11. välisenä lauantaina. Tänä vuonna pyhäinpäivä on 6. marraskuuta. Päivän aiempi suomalainen nimi oli pyhäin miesten päivä.

i k k u n a p e n k k i

Sukupolvien saatossa

Seison tontilla, joka kasvaa pelkkää pujoa. Näky ei viehätä silmää. Tunnen kuitenkin olevani tärkeällä paikalla. Isoäitini vietti tällä tontilla sijainneessa talossa osan lapsuuttaan ja nuoruuttaan. Vielä vanhana hän muisti Porin murteen, vaikka oli asunut kauan toisella puolella Suomea.

Löydän isoäitini vanhempien hautakiven Käppärän hautausmaalta. He tuntuvat tutuilta, vaikka kuolivat paljon ennen syntymääni. Olen kuullut monta tarinaa heistä. Tuntuu hienolta, että voin viedä kynttilän heidän haudalleen pyhäinpäivänä. Silloin muistelen myös muita kuolleita sukulaisiani.

Minulla on kotonani isoäidin isän nikkaroima avainkaappi ja isoisän kutoma ryijy. Isoäitini kuuluu motkottaneen isoisälle, ettei ryijynteko ole miehen työtä. Mies piti pintansa ja nyt katsellessani kaunista ryijyä iloitsen siitä. Hänen tavoin tahdon minä olla uskollinen itselleni.

Pienet muiston sirpaleet kertovat edellisistä sukupolvista. Voin aavistaa jotain heidän iloistaan ja suruistaan. Joskus löydän heidän kamppailuistaan tuttuja piirteitä.

Myös Raamattu voi yllättää tuttuudellaan. Ihmiset ovat uskoneet, epäilleet, erehtyneet ja onnistuneet. Näemme paljon rikkinäistä suurissakin Jumalan ihmisissä. Raamattu kertoo koristelematta, kuinka paljon väärää he tekivät.

Pyhäinpäivänä saatamme erehtyä puhumaan liiankin kauniisti entisaikain ihmisistä. On tietysti kaunista unohtaa vainajien virheet, mutta se ei ole totuudenmukaista. Jopa harras ja lämmin kristitty voi joltain osin olla varottava esimerkki. Entisaikain paras opetus lieneekin, että heikot kristityt luottivat Jeesukseen. Pyhä ei tarkoita Raamatussa täydellistä vaan Jumalan omaa.

Pirjo Tiira

Porin Kirkkosanomat

Julkaisija: Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja**: Kari Erkkola. **Toimitussihteeri**: Maija-Leena Seppälä.
Toimitusneuvosto: Porin seurakuntien tiedotustoimikunta. **Osoite**: Hallituskatu 9 b, 28100 Pori. **Puhelin**: 6238 715. **Internet**: www.porievl.fi.
Kustantaja: Suomen Kirkko-Mediat Oy, PL 137, 00201 Helsinki. **Painatus**: Salon lehtitehdas. **Jakelu**: Suomen Posti Oy.
Ilmoitusmyynti: Tuula Vitamo-Lindström, p. (09) 4155 2309, faksi (09) 4155 2343. **Yksityistilaus**: 8 euroa vuosikerta.
Seuraava numero ilmestyy 24.11.

kannen kuva: Jyrki Toivanen

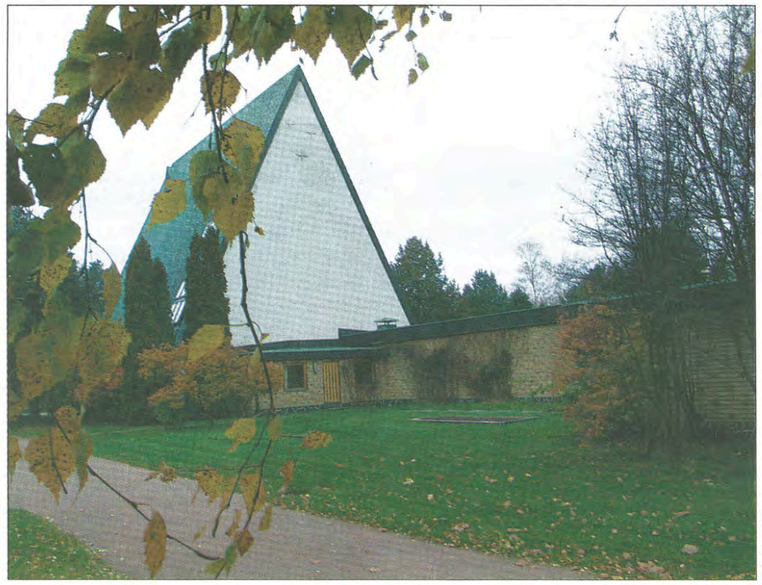

Uutta krematoriota suunnitellaan Käppärän ison kappelin yhteyteen.

Hautaustoimilaki säätää tuhkan kohtelusta

Kohta vuoden voimassa ollut hautaustoimilaki korostaa vainajan muiston kunnioittamista. Hautaaminen ja mahdollinen tuhkaaminen on toimitettava viivyttelemättä. Ensi kertaa säädetään erikseen tuhkan kohtelusta.

— Vuonna 2004 voimaan tulleen hautaustoimilain tavoitteena on selkiyttää ja yhtenäistää hautaustoimea koskevaa lainsäädäntöä, kertoo Porin seurakuntayhtymän kiinteistöpäällikkö **Kalevi Lindfors**.

Keskeistä laissa ovat uskonnon ja omantunnon vapaus, vainajan muiston kunnioittaminen ja hautaustoimen tehtävien hoitamisen määritteleminen.

Laki määrää, että vainaja on haudattava tai tuhkattava ilman aiheetonta viivytystä. Tuhkan lopulliseen sijoittamiseen on vuosi aikaa. Vainajan tuhka on sijoitettava yhteen paikkaan.

Kun tuhka noudetaan krematoriosta, on samalla ilmoitettava, mille hautausmaalle tuhka sijoitetaan. Krematorion ylläpitäjä pitää tuhkausrekisteriä, josta tuhkan sijoituspaikka ilmenee.

Jos tuhka haudataan muualle kuin hautausmaalle, tarvitaan erillinen suostumus. Kirjallinen suostumus kiinteistörekisteritietoineen pitää olla mukana tuhkaa noudettaessa. Krematorio ilmoittaa tuhkan sijoituspaikan lääninhallitukselle. Tuhkan saa luovuttaa vain, jos ilmoitettu sijoittamistapa on lain mukainen

Arvokkuus ja vainajan muiston kunnioittaminen korostuvat siinäkin, että jo haudattua vainajaa ei uuden hautaustoimilain mukaan saa siirtää kuin erittäin painavista syistä. Lupa siirtoon tarvitaan lääninhallitukselta.

Tuhkauksia yhä enemmän

Poriin on perustettu krematorio vuonna 1987. Se on rakennettu Käppärän hautausmaan ison siunauskappelin yhteyteen. Uusi krematorio rakennetaan ensi vuonna, jos yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy krematoriouunin hankkimisen vuoden 2005 investointeihin. Uusi krematorio tulee Käppärän ison kappelin laajennusosaan.

Viime vuonna Porin krematoriossa oli tuhkauksia 762. Tuhkatuista oli 44 prosenttia Porin ev.lut. seurakuntien jäseniä, 37 prosenttia muiden ev.lut. seurakuntien jäseniä ja 18 prosenttia väestörekisteriin kuuluvia.

Kuluvana vuonna on lokakuun puoliväliin mennessä toimitettu 643 tuhkausta. Tuhkaukset ovat lisääntyneet jatkuvasti. Vuonna 2002 tuhkattiin 707, vuonna 2001 670 ja vuonna 2000 628 vainajaa. Porissa on Satakunnan ainoa krematorio.

Lain vaikutusta selvitetään

Luterilaisen kirkon seurakuntien hautausmaat toimivat jatkossakin yleisinä hautausmaina, joilta myös kirkkoon kuulumaton vainaja on oikeutettu saamaan hautasijan.

Uuden lain mukaan hautaustoimessa perittävien maksujen perusteiden tulee olla kaikille samat riippumatta siitä, kuuluuko henkilö kirkkoon vai ei. Porissa asia ratkaistiin niin, että hautapaikkamaksut määriteltiin niin, etteivät seurakuntien jäsenten maksut nousseet. Rintamaveteraaneille myönnetään edelleen vapautus hautapaikkamaksusta.

Uuden lain mukaan tulevaisuudessa hautasijan voi saada pyydettäessä erityiseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta. Tämä muutos tulee voimaan vasta vuonna 2007.

Opetusministeriö on asettanut viime keväänä hautaustoimilain seurantatyöryhmän. Työryhmä laatii selvityksen lain tavoitteiden toteutumisesta ja tekee tarvittaessa ehdotukset lainsäädännön kehittämiseksi vuoden 2005 loppuun mennessä. Työryhmä myös selvittää hautaustoimen maksuja koskevan sääntelyn vaikutuksia.

Teksti ja kuva
Maija-Leena Seppälä

h y v ä k y s y m y s

Siunaus seuraa kristittyä koko elämän ajan

Siunauksesta ja sen merkityksestä kertoo Porin Teljän seurakunnan vs. seurakuntapastori **Heli Airikka**.

Milloin ja miten saa siunauksen?

— Siunaus seuraa kristittyä koko hänen elämänsä ajan; hän saa sen kasteessa, konfirmaatiossa, ripissä, ehtoollista viettäessään, avioliittoon vihittäessä ja vielä viimeisen kerran haudattaessa. Siunaus oli myös ensimmäinen asia, jonka Jumala teki ihmiselle hänet luotuaan (1.Moos.1:28).

— Kristinuskon yhteydessä siunaus tarkoittaa aina Jumalan siunausta. Raamattu korostaa, että kaikki siunaus tulee perimmiltään Jumalalta. Toinen ihminen voi siunata toisen ja näin välittää Jumalalta tulevaa siunausta. Ihmisen siunatessa toista se voi tapahtua panemalla käden toisen pään päälle ja lausumalla Herran siunauksen (4.Moos. 6: 24-26).

Mitä siunaus on?

— Suomen kielessä on sanonta "pyytää jonkun siunausta". Halutaan esimerkiksi saada vaimolta siunaus uuden ruohonleikkurin ostamiselle. Sanonta tarkoittaa jonkun hyväksynnän pyytämistä jollekin asialle. Jumalan siunaus on myös hänen hyväksyntäänsä. Kaikkivaltiaan hyväksyntä tosin on jotain paljon enemmän ja parempaa kuin ihmisen hyväksyntä. Jumalan siunaus on elämä, menestys, hyvinvointi, apu, rauha ja pelastus. Siunaus on kaikkea sitä hyvää, mitä Taivaallinen isä meille antaa.

— Raamatussa kerrotaan myös ihmisen siunaavan Jumalaa. Laulamme messussakin "siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä". Tällöin siunaamisella tarkoitetaan Jumalan kiittämistä ja ylistämistä.

Kristiina Andreasson

Jari Grönroos

Rauni Rautavuori puhui diakoniapäivillä.

Rauni Rautavuorelle diakonian kunniamerkki

Kirkon diakonia ja yhteiskuntatyön toimikunta on myöntänyt lehtori Rauni Rautavuorelle kunniamerkin.

Perusteluissa todetaan, että Rautavuori on uupumaton köyhien, syrjittyjen, vähemmistöryhmien ja sodista kärsineiden puolustaja ja yhteiskunnallinen vaikuttaja. Hän on tehnyt pitkän työrupeaman kokopäivätoimisena vapaaehtoistyöntekijänä kirkon keskushallinnossa rauhan ja ihmisoikeuksien edistämiseksi ja painottanut palkatun työntekijän ja vapaaehtoisen työntekijän samanarvoisuutta

Porin diakoniapäivien päätösjuhlassa 3. lokakuuta jaettiin kunniamerkkejä diakonia- ja yhteiskuntatyössä ansioituneille henkilöille. Merkkejä myönnettiin yhdeksälle henkilölle eri puolelle Suomea.

— Jokainen voi tehdä jotain oikeudenmukaisemman maailman puolesta, vakuutti Rauni Rautavuori päätösjuhlan puheenvuorossaan.

Esimerkkeinä hän mainitsi CC-liikkeen. Sen voisi suomentaa "puhtaat pukimet" eli ostetaan vain kunnon työehdoin tehtyjä vaatteita. Reilun kaupan läpimurtajaksi tuli banaani, joka on tehnyt muistakin banaaneista reilumpia.

Samanlainen ihmeentekijän paikka olisi kahvinjuojilla. Jos siirryttäisiin Reilun kaupan kahviin, sen suosio vaikuttaisi kahvinviljelyyn laajasti.

Textari-Helppiin paljon viestejä

Textari-Helppi on tekstivieseitillä toimiva nuorten palveleva puhelin. Toiminta käynnistyi Porissa lokakuun alussa.

Tekstiviesti lähetetään numeroon 16183. Vastaus tulee arkipäivisin 24 tunnin kuluessa. Vastaajat ovat vaitiolovelvollisia. Viestin lähettäjän numero ei tule vastaajan tietoon.

— Olemme saaneet paljon viestejä. Eniten nuoret kysyvät ihmissuhdeasioista, seurustelusta, ihastumisista, ystävyydestä ja perheestä, kertoo PeKun projektipäällikkö Anne Liinamaa.

Vastaus tulee tekstiviestinä, joten se ei voi olla pitkä. Useimmiten kysyjä ohjataan eteenpäin esimerkiksi nettisivuille, joilta saa ongelmaansa lisätietoa.

Palvelun takana on Keski-Porin seurakunnan ESR-rahoitteinen Porin perhekuntoutushanke, PeKu. Tekstiviestipalvelusta on tarkoitus tehdä pysyvä toimintamuoto.

Diakoniamarkkinoilla kristillisestä kirjasta

Kristillisen kirjan viikkoa vietetään 1. – 5. marraskuuta.

Kristillisten kustantajien kirjatarjontaan voi tutustua Porin seurakuntakeskuksessa diakoniamarkkinoilla tiistaina 2.11. klo 10- 14. Kirjoja esittelee Pauli Yli-Kotila. Paikalla on myös rovasti Jorma Pakkanen kertomassa kirjoistaan.

Diakoniamarkkinoilta saa myös mm. Reilun kaupan tuotteita ja luomutuotteita.

"Kaikki ei ole kaupan"

24.-31.10. vietetään kirkkojen kansainvälistä vastuuviikkoa teemalla "Ei kaupan".

Vastuuviikolla halutaan muistuttaa, että ihmisten perusoikeudet eivät ole kaupan. Jokaisella ihmisellä on oikeus veteen, terveydenhoitoon ja peruskoulutukseen ja yhteiskunnan on taattava nämä peruspalvelut kaikille.

Juhlat 65 vuotta sitten kastetuille

– Harvoin on koolla näin paljon samaan aikaan syntyneitä, toteaa Porin seurakuntien keskusrekisterin johtaja Kaisa Huhtala toivottaessaan juhlaväen tervetulleeksi. Koolla on viitisenkymmentä porilaista, joiden kastepäivä on ollut kesä-elokuussa 65 vuotta sitten.

Pastori Kaisa Huhtala kertoo kastekynttilästä. 65 vuotta sitten kastettujen juhlassa on kotoisaa, vaikka harvat tuntevat toisiaan entuudestaan.

65 vuotta sitten kastettujen yhteisiä juhlia järjestään Porissa neljättä vuotta. Ensimmäisenä kutsun saivat vuonna 1936 syntyneet. Tänä vuonna ovat vuorossa vuonna 1939 syntyneet. Tätä ”vuosikertaa” on Porin seurakuntien jäsenistä 743.

— Juhlat järjestetään neljä kertaa vuodessa. Näin saadaan kerralla koolle sopivan kokoinen joukko, jonka kesken keskustelu ja vapaa ajatustenvaihto on mahdollista, kertoo Huhtala.

Kaste on kaikkia seurakunnan jäseniä yhdistävä asia, koska seurakunnan jäseneksi tullaan kasteen kautta. Siinä on luonnollinen syy kutsua koolle kastepäivän perusteella.

Kastepapin tiedot kirkonkirjoissa

Jokainen saa kastejuhlaan henkilökohtaisen kutsun. Tietolähteenä on keskusrekisterissä käytetty paitsi omia kirkonkirjoja myös muiden seurakuntien rekisteritietoja. Rajan takaisessa Karjalassa syntyneiden kastetiedot löytyvät Mikkelin maakunta-arkistosta.

Kirkonkirjat kertovat myös kastavan papin sekä kummien nimet. Tiedon kastepapistaan on kukin saanut jo kutsun mukana.

Vuonna 1939 syntyneiden kastepapeista elää vielä kaksi. Heiltä on saatu juhlaan tervehdys.

Rovasti **Matti Peltola** on nyt 90-vuotias, elämäntyönsä hän on tehnyt lähetystyössä Angolassa ja Suomen lähetysseuran lähetysopiston rehtorina. Toinen tervehdys on **Mauri Tiilikaiselta**, joka on vihitty papiksi Viipurissa tammikuussa 1939. Hän toimi vuosina 1946 – 78 Kansan raamattuseuran toiminnanjohtajana.

65 vuotta sitten lapset kastettiin nuorempina kun nykyään. Kummeja kuuluu olla ainakin kaksi, kuusikaan kummia ei ollut tavaton määrä.

— Kutsukirjeessä ei ole lueteltu kummeja, mutta halutessaan saa kummien nimet tiedoksi keskusrekisteristä. Syntymäpaikan kirjaaminen on ollut vaihtelevaa: se saatettiin merkitä esimerkiksi synnytyssairaalan sijainnin mukaan tai kastepaikan mukaan. Nykyisin lapsen syntymäkotikunnaksi merkitään paikkakunta, jossa äiti on kirjoilla, Kaisa Huhtala kertoo.

Kastetodistuksia harvoilla

Elokuun lopussa kokoontuivat kesä-heinä- ja elokuussa 1939 kastetut. Seuraava juhla on joulukuun alkupuolella.

65 vuotta sitten kaste saatettiin toimittaa paitsi kotona myös esimerkiksi kinkereillä tai pappilassa. Kastetodistus oli tuolloin aika harvinainen paperi. Juhlassa sellainen on mukana muutamalla. Sota-aika selittää, että muistoja on paljon kadonnutkin. Muistoihin sota-aika antaa varjonsa.

Perintökastepukuja löytyy monilta. **Harri Huru** kertoo, että hänet kastettiin kastepuvussa, joka oli tehty äidille vuonna 1919. Viimeksi tässä perintövaatteessa on kastettu pojantytär, joka nyt aloitti koulun.

Harri Hurulla on mukana myös kirja ”Elämän aamun auetessa”. Sen ajan vauvakirja muistuttaa paljon nykyisiä: tilaa on niin kuville, muistoille kuin sukupuullekin.

Kirjaan on leikattu myös hiuskiehkura.

— Niistä suortuvista nuoremmat sisarukset kiusoittelivat, kertoo Harri Huru.

Alun muistiinpanojen ja mm. kastevieraiden luettelon jälkeen kirjan sivuilla on aika tyhjää: elettiin sota-aikaa eikä aikaa kirjauksiin liiennyt.

— Isä lähti sotaan, kun olin puolivuotias ja tuli takaisin, kun olin 5 ja ½ vuotias. Lapsuuden hämärästä muistuu isästä mieleen harmaat vaatteet. Kotona oli äidin ohella isänisä, kuvailee Huru.

Koolla olevan joukon nuorin porilainen on **Salme-Marjatta Virta**. Poriin hänet toi lapsen perhe. Aikaa liikenee lastenlasten ohella myös opiskeluun ja kirjoittamiseen. Elämäkerta-akatemiassa hän innostui kirjaamaan suvun vaiheita.

Hän on kirjoittanut myös arkielämän töistä ja tapahtumista. Nivalalaisen körttisuvun edustajana hän on kuvannut suvun nuoria ajatellen, mitä seurat tarkoittavat.

— On tärkeää tallettaa laajasti sukuperintöä, hän toteaa.

Teksti ja kuvat
Maija-Leena Seppälä

Salme Marjatta Virran kastetodistus on Oulusta.

Harri Hurun vauvakirja on harvinaisuus.

§ Lakiasiaintoimisto
JUHA VUORENHELA KY §
varatuomari Juha Vuorenhela
Gallen-Kallelankatu 9 A 9, 28100 Pori
puh. (02) 632 5840, fax (02) 632 5838
Gsm 0400 591 106
juha.vuorenhela@kolumbus.fi

DIAKONIALAITOKSEN
HAUTAUSTOIMISTOT
PÄIVYSTYSPUHELIN 044 705 2272
Porissa, Eteläpuisto 19, puh. 632 7011
Kullaa puh. 559 1240
Luvia puh. 558 1364
Ulvila puh. 538 7194
Merikarvia puh. 551 0005
www.pdl.fi
• KAIKKEA HAUTAUSALALTA •

Täydellistä hautausalan palvelua.
Kuljetukset kaikkialle.
Muistotilaisuudet, sidontatyöt.
Puh. (02) 635 1160
as. (02) 635 3583
Vesa Viitala 050-569 3653
Hautaustoimisto ANJA VIITALA OY
Uusikoivistontie 40, PORI

• HAUTAKIVET
• LUONNONKIVET
• ASENNUKSET
• MUUT KIVIALAN TYÖT
KIVIPORI
Pertti Nummi
Lyttyläntie 589
✆ 649 3888,
0400-869 304

Kiinteä yhteys
OULUN KIRKKOPÄIVÄT 27.–29.5.2005
TEEMOINA OULUSSA MM.
- kirkkoon kuuluminen myönteisenä voimavarana
- osallisuus ja kuulluksi tuleminen
- kristitty osana globaalia maailmaa ja luomakuntaa
- kirkko positiivisena protestiäänenä
TARJOLLA OULUSSA
- keskustelua ikuisista ja ajankohtaisista asioista
- yhteys itseen ja itseään suurempaan
www.kirkkopaivat.fi

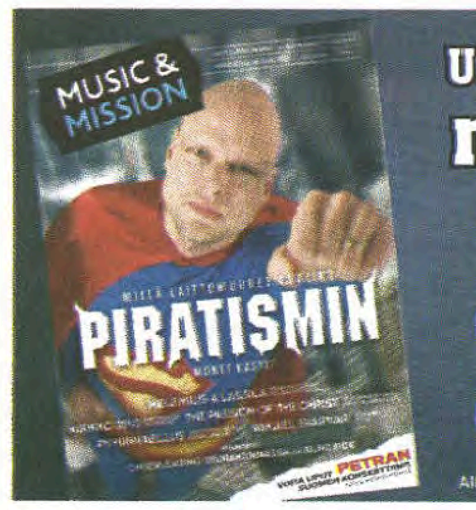

Uudistunut kristillinen
nuortenlehti
KESTO: 29e/vuosi
VUOSITILAUS: 31e
www.musicmission.net
(09) 4155 2333

Sanoittamattoman kuvaaja

Taiteilija Pasi Tammi kuvaa itseään huppupäisenä matkaajana, joka pysähtyy hetkeksi miettimään, mikä minä olen kaiken olevaisen keskellä.

Kuvataiteilija joutuu työssään miettimään, millaisia ilmaisukeinoja voi käyttää, kun sanat eivät riitä.

Pihlavalainen, nykyisin Helsingissä työtään tekevä kuvataiteilija **Pasi Tammi** on löytänyt vahvoja ilmaisutapoja ja tyylin kuvata sanatonta, tilaa, josta kukaan ei ole palannut kertomaan, mitä on ajan rajan tuolla puolen. Suuri yleisö tuntee hänet tunnettujen henkilöiden muotokuvaajana.

Julkisuuden henkilöllä on usein monta erilaista olemusta riippuen siitä, missä yhteydessä hän esiintyy. Taiteilijallakin on vastaava mielikuva kyseisistä henkilöistä, mutta ulkoisen mielikuvan mukaan ei voi lähteä liikkeelle. Tässä ainakin yksi syy, miksi Pasi Tammen maalama muotokuva Eduskunnan puhemies **Riitta Uosukaisesta** herätti keskustelua.

— Muotokuvaajan haaste on löytää ihmisen syvin olemus, tila, jossa mikään rooli ei ole päällä. Tilanteesta pitää vain tehdä sellainen, että ihminen ”unohtaa” olevansa mallina. Mielestäni tekeillä oleva muotokuva ei edes saa olla puheenaiheena. Ateljétilassa olevat omat teokset ovat keino lähteä miettimään aivan jotain muuta, kuvailee Tammi.

Tässä yksi syy, miksi Pasi Tammi tekee työtään vain Tunturikadun työhuoneessa. Aivan alkuvaiheessa on syytä miettiä ihmisen niin fyysistä kuin psyykkistä taustaa. Erityisen suuri merkitys on valon suunnalla.

—Kuvataiteilijana ja ihmisenä olen erakkoluonne, jonka inspiraation lähteet sykkivät koko ajan. Taiteilijana ei voi koskaan olla lomalla, vaan koko ajan joutuu tulkitsemaan ympäristöä ja lukemaan kirjallisuutta. Kuvaan itseni huppupäisenä matkaajana maan, joka pysähtyy hetkeksi miettimään, mitä tämä on, mikä minä olen kaiken tämän olevaisen keskellä.

—Työtä tehdessä ei oikeastaan voi puhua muiden kuin kuvitteellisten ihmisten kanssa. Sosiaalinen piirre nousee muotokuvia maalatessa. Jokaisesta maalaamastani ihmisestä olen oppinut paljon. Koskaan en ole tavannut tylsiä ihmisiä, vaan sykkiviä persoonia, kun aito ihmisyys on päässyt esiin, kertoo Pasi Tammi.

Aikanaan Pasi Tammi oli seurakunnan päiväkerhossa, ystävät olivat näin kouluun mentäessä valmiina. Meri-Porin lukioaikoihin kuului musiikki, jo ennen HIM ja Bomfunk MC´s yhtyeitä oli olemassa unelma valloittaa maailma. Luova musiikki vaihtui kuvataiteeseen. Porin Taidekoulu, sen rehtori **Anja Karkku-Hohti** antoi eväät, opetti, miten opiskelija voi löytää omat vahvuutensa ja opiskeluoikeus avautui Kuvataideakatemiaan.

Taiteilijan paikka

Muotokuva ei ole erillinen saareke taiteilijan työtä. Kuvan elementit on vain annettu etukäteen. Ne ovat olemassa kuvattavassa ihmisessä. Siinä on kuvan realismi, josta taiteilija lähtee liikkeelle.

—En silottele, en kaunistele, Pasi Tammi toteaa.

Taiteen kuluttajat tuntevat Pasi Tammen muiltakin alueilta. Hänen omin alueensa liittyy elämään ja ihmisenä olemiseen. Taiteen avulla voi esittää kommentteja jopa ratkaisumalleja päivän kysymyksiin. Taidehistoriastakin löytyy samastumiskohtia. Taideilmaisu tulee kuitenkin aina oman persoonan kautta ja sen suodattamana.

Keskustelun siirtyessä elämän raja-alueille nousee taiteilijan mieleen isoisän kuolema. Pasi oli silloin nelivuotias. Muisto on omalla tavallaan hauska ja romanttinen: isoisä oli halunnut ostaa lapsenlapselle kurakärryt ja lapion. Asian toteutti isoäiti seuraavana kesänä, päivänä jolloin aurinko paistoi. Samaan kuvaan liittyy muisto käynnistä sairaalassa.

Kipua ja sairautta on vaikea kuvata. Lääketehtaan kipulääke-esitteessä on Tammen maalaus, missä ihminen palaa liekeissä.

Kuolema on suuri arvoitus. Kukaan ei ole palannut takaisin ajan rajan tuolta puolen kertomaan, mitä ja millaista siellä oli. Olemme meitä koskevassa asiassa samanaikaisesti ulkopuolisia ja osallisia. Katsomme kuoleman kuvaa ulkopuolelta. Ainoa, mistä saamme viitteitä on kirkon peruskirja Raamattu. Ihminen iäisyysolentona ja kuolema kulkevat käsi kädessä.

Elämän käännekohdat

Oma elämä nuoruuden voimassa sisältää idealismia. Ennen omia kokemuksia läheisten menetyksistä kuolema on ollut lempeä ystävä, joka antaa levon ja rauhan. Karujen kokemusten myötä kuolemasta on tullut vihollinen, joka väijyy ja puukottaa selkään.

Elämän käännekohdat nostavat kivun ja kaipuun. Se vie läheisen lupaa kysymättä.

“Huppupäinen kulkija”, matkamies maan, on tullut ison muurin eteen, jonka äärellä voi sytyttää kynttilän. Vain kirkon sanoma avaa. Taiteilija keksii päässään kuvan, jonka avulla voi selittää ja tulkita vaikeimman etapin, osan elämää. Taiteessa ei ole lähtöviivaa, ei kilpailua, ei maalia.

Sielunmaisemalla on merkitys itselle, kuva jostain sellaisesta, minkä omassa päässä voi tunnistaa. Kuinka todellinen, sitä taiteilija, itsenäinen ammatinharjoittaja, pohtii jatkuvassa prosessissa - perintönään luterilainen työmoraali ja Porin taidekoulun klassinen ilmaisutapa.

Teksti ja kuva
Hannu Salonoja

Sami Virta laulaa jazzmessussa.

Jazzmessu televisiosta

Kirkon diakoniapäivillä Porissa lokakuun alussa nauhoitettu Jazzmessu lähetetään TV2:sta sunnuntaina 31.10. klo 10.

Selkokielinen jazzmessu ”Kiitos elämästä” on musiikkijumalanpalvelus. Sen toteuttavat kehitysvammaiset laulajat, ja soittajat ohjaajineen. Messun sanat ja sävelet, asut, tanssit ja viittomat on tehty ryhmän yhteistyönä.

Jazzmessussa on helposti opittavia melodioita, selkokieltä ja värien ja rytmin vaihtelua. Musiikin ovat säveltäneet Mika Haapala ja Arto Mäkelä. Sanat on viimeistellyt Heikki Mäkelä.

Jazzmessu su 31.10. klo 10 TV2

Pyhäkoulusta saa kaakaota.

Pyhäkoulu ja raamattupiiri rinnakkain

Pormestarinluodon seurakuntakodissa on marraskuussa tiistaisin klo 16 – 17 samanaikaisesti lasten kaakaopyhäkoulu ja aikuisten raamattupiiri.

Pyhäkoulussa on hiljentymisen, askartelun ja laulujen lomassa mehua, kaakaota ja voileipiä, kertoo Maire Riihimäki.

Kaakaopyhäkoulu on toiminut jo alkusyksystä ja se jatkuu joulukuussakin.

Raamattupiiri sen sijaan kokoontuu viisi kertaa. Aiheet ovat Luukkaan Evankeliumista, josta löytyvät mm. jouluevankeliumi ja kertomus tuhlaajapojasta.

Pormestarinluodon seurakuntakoti 2. - 30.11 joka ti klo 16.

Muutoksista sinkkuillassa

”Muutoksen aika elämässä” on sinkkuillan aiheena 10. marraskuuta klo 18 – 20 Porin suomalaisella klubilla.

Illassa ovat mukana pastori Tarja Isokorpi ja sosiaalipsykologi, puutarhaterapeutti Kalervo Nikkilä. Kahviraha on kaikilta 5 euroa.

Sinkkuilta ke 10.11. klo 18 Suomalaisella Klubilla.

© KIRKKO PORISSA

Kiitosvirsi kruunaa pyhäinpäivän

Kuoleman ajatus on tavalla tai toisella läsnä pyhäinpäivässä. Kristityn toivo on kuitenkin taivaassa, eikä siksi ole yllättävää, että pyhäinpäivän ilmeisesti suosituin virsi on kiitosvirsi. Virsi 142 "Oi Jeesus, kiitos nimellesi sun" kaikuu myös tänä vuonna Porin kirkoissa.

Länsi-Porin seurakunnan kanttori **Antti Yrjölä** muistuttaa, että Leevi Madetojan säveltämän kiitosvirren 142 sävel on mollista huolimatta riemullinen.

Säveltäjä on osannut luoda virteen tiiviin tunnelman. Virren jokainen säkeistö kertoo kiitollisuudesta ja päättyy hallelujaan. Kiitollisuus pysyy päällimmäisenä silloinkin, kun muistellaan ja surraan kuolleita läheisiä.

— Pyhäinpäivänä suosikkivirsiä on niinikään Leevi Madetojan säveltämä virsi 626 "Tuolla taivaan asunnoissa". Myös sen sävelmästä löytyy dramatiikkaa. Keskellä säkeistöä tunnelma tiivistyy ja loppuun tulee rauhoittava huokaus, jossa sävel laskee kauniisti alas: "Oi jos sinne minäkin murheen maasta pääsisin", Antti Yrjölä sanoo.

Menneet sukupolvet esikuvina

Sairaalapastori **Raija Kiviniitty** lisää edellä mainittujen lisäksi suosikkeihinsa virren 147. Erityisesti ensimmäisessä ja toisessa säkeistössä tulee hänen mielestään vahvasti esiin menneiden sukupolvien kilvoitus ja esikuvallisuus meille.

— Myös me saamme panna toivomme Kristukseen ja oppia aiemmista sukupolvista. Heidän esikuvansa on meidän tukenamme, kun kilvoittelemme perillepääsyssä. Surun säie on vain yksi osa pyhäinpäivää, Raija Kiviniitty sanoo.

Työssään Satakunnan keskussairaalan sairaalapastorina hän kohtaa kuolemaan liittyvät kysymykset useimmiten henkilökohtaisissa keskusteluissa potilaiden ja heidän läheistensä kanssa. Sairaalassa pidetään pyhäinpäivähartaus jo muutamaa päivää ennen pyhäinpäivää samalla viikolla, mutta iankaikkisuusasiat ovat yhtä lailla esillä joka päivä.

— Sairaalassa jokainen päivä on pyhäinpäivä, Raija Kiviniitty tiivistää.

Pyhyys ei ole ihmisen ominaisuus

Raija Kiviniitty kertoo, että kahdenkeskisissä keskusteluissa potilaiden ja heidän läheistensä kanssa voidaan miettiä, keitä ovat menneiden sukupolvien "pyhät" ja miten tähän "pyhien ketjuun" voi liittyä.

Monella keskustelijalla saattaa olla muisto esimerkiksi omista isovanhemmista, jotka turvasivat hädän päivänä Jumalaan.

— Pyhä-sana ei viittaa vain kuolleisiin. Jokainen Kristuksen oma on pyhä, ja yhdessä pyhät muodostavat pyhäin yhteyden.

— Pyhyys ei ole ihmisen oma, inhimillinen ominaisuus. Pyhyys on Jumalan lahjoittamaa Kristuksen pyhyyttä. Onkin vapauttavaa tietää, että saan uskonkilvoituksessa turvata nimenomaan Kristuksen pyhyyteen, Raija Kiviniitty sanoo.

Saamme panna toivomme Kristukseen ja oppia aiemmista sukupolvista, sanoo sairaalapastori Raija Kiviniitty.

Monista pyhäinpäivän virsistä huokuu kiitollisuus, kertoo Länsi-Porin seurakunnan kanttori Antti Yrjölä.

Pyhäinpäivään liittyvä suru läheisten menetyksestä muuttuu kirkkaudeksi, kun kuolemaa katsellaan perillepääsyn näkökulmasta niin kuin virressä 626:

"Siellä helkkyy mykkäin kieli/ kuulee korvat kuurojen,/ selkeääpi synkkä mieli,/ rammat hyppää riemuiten.

Siellä ruumiit aivan uudet,/ puhtaat, kirkkaat kokonaan,/ tänne jäävät vajavuudet,/ synnin arvet päälle maan./ Oi, jos sinne minäkin/ murheen maasta pääsisin!"

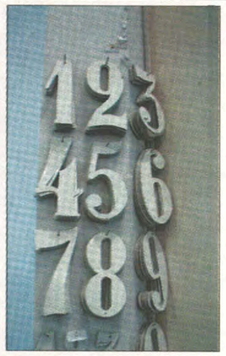

Oi Jeesus, kiitos nimellesi sun,
kun pyhille soit levon siunatun
ja rauhan jälkeen tuskan, taistelun.
Halleluja, halleluja, halleluja!

Oi yhteyttä kaikkein pyhien,
me vaivassa, he maassa autuuden.
On seurakunta pyhä, yhteinen.
Halleluja, halleluja, halleluja!

Ja valtamerten ääriltä ja maan
he käyvät juhlaan arvaamattomaan.
Soi Jumalalle kiitos ainiaan.
Halleluja, halleluja, halleluja!

Pyhäinpäivän virresta 142. William Walsham How 1864, suomentanut Lauri Pohjanpää 1923. Sävel Leevi Madetoja 1925. Virsikirjaan 1938

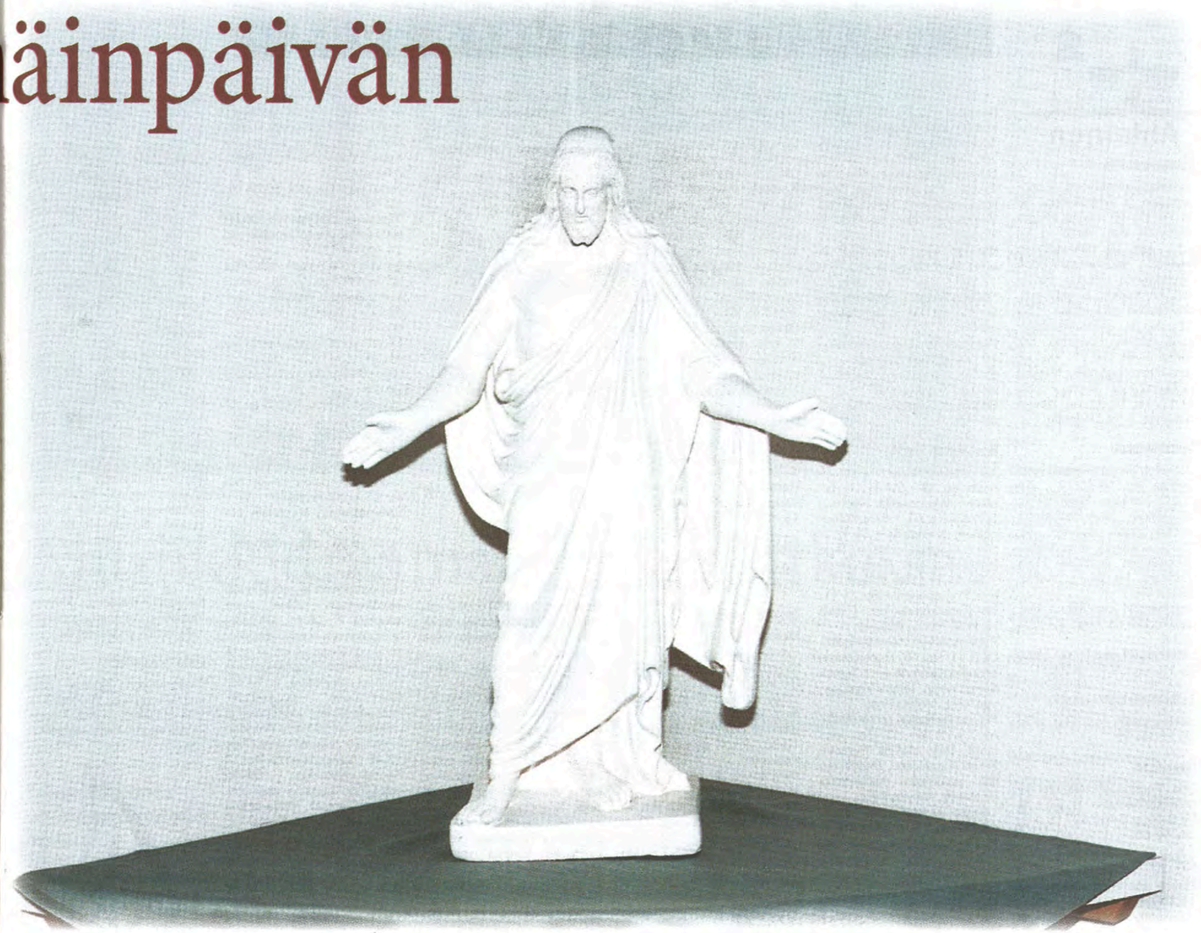

PYHÄ RAAMATUSSA

Pyhä ja pyhyys ovat käsitteitä, joilla on ratkaiseva merkitys Raamatun ilmoituksessa.

Jumalan pyhyys ei tarkoita vain Jumalan yksittäistä ominaisuutta, vaan koko olemusta. Se on hänen täyteyttään ja täydellisyyttään kuvaava nimitys. Kirkkaus ja kunnia ovat pyhyydelle rinnakkaisia käsitteitä. Pyhyys koskee koko kolminaisuutta: Isää, Poikaa ja Pyhää Henkeä. Pyhää on myös Jumalan Sana.

Jumala ilmaisee pyhyytensä omilleen. Jo Raamatun ensimmäisissä kirjoissa Mooses puhuu Jumalan hänelle antamin sanoin: "Niissä, jotka ovat minua lähellä, minun pyhyyteni tulee näkyviin, ja koko kansa saa oppia tuntemaan minun valtani ja voimani." (3. Moos. 10:3)

Uudessa testamentissa pyhäksi sanotaan seurakuntaa. Jumalan uskovia kutsutaan pyhiksi tai "pyhäksi heimoksi" useissa raamatunkohdissa. Uskovien pyhitys on täydellistä Kristuksen sovitustyön ansiosta niin kuin kirjeessä Hepreelaisille sanotaan: "Hän on jo yhdellä ainoalla uhrilla tehnyt pysyvästi täydellisiksi ne, jotka pyhitetään." (Hepr. 10:14).

Pyhäksi sanotaan Raamatussa myös Jumalan omaisuuskansaa Israelia. Jumalaa puolestaan nimitetään "Israelin Pyhäksi".

(Lähde: Iso Raamatun tietosanakirja)

Elämän virta –kuultokudos Satakunnan keskussairaalan kappelista.

Surun poluilla

Moni pelkää tulevaa pyhäinpäivää aivan erityisellä tavalla. Läheisen nimen kuuleminen vuoden aikana kuolleiden joukossa ja kynttilän sytyttäminen hänen muistokseen vie huikealle matkalle omaan menneisyyteen ja muistoihin. Satuttava suru laukaisee kyyneleet.

— Jo nyt etukäteen mietin pelonsekaisin tuntein, mitä on istua kirkossa, kun oman puolison ja anopin nimen kuulee luettavan aivan peräkkäin, pohtii pihlavalainen Tuula Santanen.

Surun sävyt

— Aluksi tietysti toivoin, että olisi jokin hoito, mikä parantaisi tai edes hidastaisi sairauden etenemistä, mutta mikään ei auttanut. Alkoi pitkä ja raastava saattomatka viimeiselle portille. Omalla tavallani kävin taistelua kahdella eri rintamalla; anoppi sairaalassa ja puoliso kotona, kotisairaalan potilaana, kertoo Tuula Santanen.

Moni porilainen on nähnyt Tuula Santasen värien herkkyyden tauluissa. Niissä on tunnelmaa ja eloisuutta. Hempeät ja murretut värit kertovat sielunrauhasta.

Tauluista voi havaita ja ajastaa elämän käännekohdat, sairauden koskettavuuden.

— Aikaisemmin käytin korkeintaan harmaan sävyjä, mutta nyt otan tuubista vain mustaa tai kovia värejä. En saa itsestäni ulos sitä, mitä haluaisin. Olen yrittänyt jo monta kertaa saada juhannusruusun herkkyyden esiin. Taas on pakko ottaa tärpättiä ja hiekkapaperia, aloittaa alusta. Näin on käynyt lähes kaikille töille tämän vuoden aikana. Kaksi kertaa olen onnistunut.

Tämä auringonkukka oli puolisoni suosikkitaulu. Pääsisinpä taas näihin väreihin. Tätä taulua en myy koskaan, sanoo Tuula Santanen.

Lähipiirin ihmisetkin ihmettelevät sitä, että "omat" värit ovat hukassa. Väripaletti vain pyörii kädessä, työ ei etene. Herkkyys on kadonnut.

Aamusumussa

Naisen jäädessä yksin nousee monta käytännön asiaa, jotka pitää oppia. Onneksi aiemmat ystävyyssuhteet auttavat niin lukkojen avaamisessa kuin pannuhuoneen salaisuuksissa.

— Ystävät eivät ole hylänneet, en ole yksinäinen, mutta olen yksin. Monta kertaa olen kuulevinani tiettyyn aikaan päivästä rakkaat askeleet ja tietyt rituaalit ikään kuin vaikutelma olisi totta. Oven kolahdus, jonka on vuosikymmenten saatossa oppinut, saattaa tuntua hyvinkin todelliselta. Kuitenkaan kukaan ei ole tullut sisään.

Olohuoneessa tai keittiön pöydässä istuessa olen monta kertaa aikonut sanoa jotain ja sitten vasta tajunnut, että rakkain ihminen onkin pysyvästi lähtenyt.

Surua voi verrata sumuiseen aamuun. Tietää, että jokin maisema on olemassa ja kuitenkaan sitä ei näe. Kuljen vielä sumussa ja omat tuntemukset ovat outoja. Olen kuin sumupää, kuvaa Tuula Santanen.

— Rankin surukokemus on tulla yksin tyhjään kotiin, jossa kukaan ei ole vastassa. Toisaalta koti on kuin oma pesä, josta ei haluaisi lähteä ollenkaan ulos. Yksinäisyys korostuu jopa ahdistavaksi, kun on jossain perhejuhlissa yksin ja muut parit yhdessä.

Surutyö

Värit heijastavat omaa sisintä. Katselemme yhdessä Tuula Santasen maalauksia puolison sairauden ajalta. Kuvissa näkyy sairauden mukanaan tuoma epävarmuus, pelkkiä hahmoja, ei sävyjä. Värit ovat voimakkaita.

Sairaus vei meidät sellaiselle taipaleelle, missä emme koskaan ennen olleet kulkeneet. Kaikki oli uutta ja outoa. Nyt yksin katsoessa tapahtunutta voi kulkua kuvata kävelynä tunnelissa, mikä johtaa aina uuteen.

Mietin aina etukäteen, miten voin jonnekin mennä, mitkä muistot siellä nousevat mieleen, kuinka paljon sattuu? Asioiden kohtaaminen tällä tavoin repäisee auki jotain hyvinkin kivuliasta. Asioiden kohtaaminen on kuin sukellus mustaan sävyyn.

Surussa pääsee eteenpäin, kun uskaltaa lähteä matkalle omaan sisimpäänsä. Mieluiten kaiken kivuliaan haluaisi vain antaa olla, välttää joutuvansa tekemisiin kuolemasta muistuttavan asian kanssa. Surua ei voi ohittaa vaan sen läpi on mentävä.

Avaaminen juuri tapahtumapaikalla on hoitava kokemus. Palautuminen on nopeaa. Koko ajan on käsillä jotain tuttua ja samalla outoa. Onko tämä tosiaankin sama paikka, missä olimme elämän käännekohdissa? Käynti tutkimushuoneessa, istuminen samalla tuolilla, hoitoon osallistuneiden ihmisten näkeminen vie surussa eteenpäin. Välttämättä ei edes tarvitse puhua kenenkään kanssa, vaan voi vain olla, korostaa Tuula Santanen.

Mustan hahmon sisältö avautuu, puristava ote alkaa helpottaa, kunhan vain uskaltaa lähteä omaan lähimmäisyyteen.

... vielä nähdään vaari

Menetyksen keskellä tajuaa asioiden yksinkertaisuuden ja toisaalta menetysten erilaisuuden. Läheisen sairastaessa ei jaksa osallistua juuri kaan muuhun. Nopeasti nukutut yöt vaativat veronsa.

— Jossain vaiheessa ehkä vain menin koneellisesti eteenpäin samalla, kun hoidin puolisoani ja kotia. Jälkeenpäinkin arvioiden kannatti lähteä mukaan sille matkalle, missä kuolema sitten piirsi elämän rajallisuuden. Jos olisin tehnyt toisin, niin nyt kaduttaisi, tilittää Tuula Santanen.

Lapsi aistii aikuisen tunteen. Kaiken surun keskellä lapsenlapsi kiipeää mummin syliin ja lohduttaa: "älä ole surullinen, me nähdään vielä vaari. Vaari on taivaassa." Mikä voisikaan paremmin lohduttaa kuin jälleennäkemisen toivolla. Lapsi uskaltaa olla uskossaankin aito.

Santasen perhepiirissä oli vain viiden päivän erotuksella kahden ihmisen kuolema.

— Silloin tajusin, että kullekin surulle on annettava oma aikansa. Ruokakaan ei maistunut. Vasta kesällä anopin menetys alkoi avautua. Pyöräily hautausmaalle kirvoitti kyyneleet. Haudalla sain itkeä ikäväni ulos, tuli hyvä olo. Muistelin anoppia. Pyhäinpäivänä kuulen kahden tutun ihmisen nimen ja taas kyynel vierähtää poskelle. Muistelen ja kiitän.

Teksti ja kuva
Hannu Salonoja

PORIN SEURAKUNNAT
loka-marraskuussa 2004

Ahlainen

Ahlaisten kirkko

Jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja pyhäpäivisin: Su 31.10. klo 10 messu, Heimo Hietanen, Kaj Vartio – La 6.11. klo 10 pyhäinpäivän messu, muistokynttilöiden sytyttäminen, Heimo Hietanen, Kaj Vartio, Laulunlyömät, kirkkokahvit srk.kodissa – Su 7.11. klo 10 sanajumalanpalvelus, Heimo Hietanen, Kaj Vartio – Su 14.11. klo 12 sanajumalanpalvelus, Markku Jaakkola, Kaj Vartio – Su 21.11. klo 10 messu, Heimo Hietanen, Eeva Lindholm

Seurakuntakoti

Perhekerho joka tonen keskiviikko klo 10.30-12: Ke 27.10. vieraana Porin ev.lut. srk.yhtymän keskusrekisterin johtaja Kaisa Huhtala, Ke 10.11. enkeleitä, onko heitä.. enkelilauluja laulattaa Eeva Lindholm, Ke 24.11. huovutuksen iloa

Naistenpiiri joka toinen keskiviikko klo 13, seur. 3.11. ja 17.11.

Lähetyspiiri joka toinen tiistai klo 13, seur. 9.11. ja 23.11.

Vanhustentalojen kerhotila

Hartaushetki To 28.10. ja To 25.11. klo 12

Diakonissa

Ulla Forsmanin vastaanotto seurakuntakodilla Ti 9-11 ja Ke 9-10, p. 5486 027 tai dcs-city 02-6508 801.

Kirkkoherra

Heimo Hietanen lomalla 8.-10.11.., sijaisena Reposaaren vt.kirkkoherra Markku Jaakkola p. 02-6508 020

Keski-Pori

Keski-Porin kirkko

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 31.10., Tuija Kruus, Juhani Kemppainen, Juhani Romppanen, kirkkokahvi rippikoulutyölle, rippikoulukummit – La 6.11. pyhäinpäivän messu, Jyrki Kaukanen, Kirkkokuoro, Paavo Rusava, Juhani Romppanen, messussa luetaan vuoden aikana kuolleiden Keski-Porin seurakunnan jäsenten nimet ja sytytetään kynttilä heidän muistolleen – Su 7.11., rovasti Aimo Hautamäki, Kansanopiston rehtori, rovasti Timo Tuomisto, Rauhanyhdistys 110 vuotta, Juhani Kemppainen, Paavo Rusava, kirkkokahvi,e vankelioimistyö – Su 14.11. Tarja Isokorpi, Synkooppi kuoro, Juhani Romppanen, kirkkokahvi, lähetystyö – Su 21.11., Risto Auerma, Gideon viesti, Paavo Rusava, Juhani Kemppainen, kirkkokahvi, Gideonit

Sanan ja rukouksen ilta La 30.10. klo 18 – La 20.11. klo 18

Opiskelijoiden yömessu, ehtoollinen La 30.10. klo 22.30

Psalmsång på svenska och finska sö 31.10. kl 17 i Kirkkotupa, Kaisa Huhtala

Tuomasmessu Su 7.11. klo 18, mm. Martti Asikainen Suomen Pipliaseurasta, Kari Erkkola, Eila Lehikoinen, Silja-Maaria Kavasto, Tuomaskuoro

Ylistyksen ilta La 13.11. klo 18

Vanhan käsikirjan rippi ja ehtoollinen Su 21.11. klo 17

"Talven syliin" konsertti Su 21.11. klo 19, Petri Laaksonen

Pyhäkoulu sunnuntaisin klo 10 -11.30 kirkkotuvassa

Esirukouspalvelu tiistaisin klo 18

Sanan ja rukouksen ilta tiistaisin klo 19

Ruosniemen kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 12: Su 31.10. Tavataan kirkonmäellä -messu, Jyrki Kaukanen, Juhani Kemppainen, pyhäkoulu – Su 7.11. sanajumalanpalvelus, Tarja Isokorpi, Juhani Romppanen – Su 14.11., Kari Erkkola, Juhani Romppanen – Su 21.11. sanajumalanpalvelus, Pirkko Heikkilä, Paavo Rusava

Pyhäinpäivän sävelhartaus La 6.11. klo 15, Ruosniemen seurakuntakuoro, Juhani Kemppainen, Juhani Romppanen, urut , Veikko Hytti

Hellitä hetkeksi, ehtoollinen, Su 14.11. klo 17, Liisi Jokiranta, Teija Väinölä Eurasta, Heikki Nummijärvi, ehtoollinen illan päätteeksi, lastenhoito järjestetty, kahvitarjoilu

Luento- ja keskusteluilta Ti 16.11. klo 18, II uskonkohta, Heikki Huhtala, musiikkia, raamattupiiri isännöi ja emännöi

Seurakuntakuoron harjoitukset maanantaisin klo 18.30

Hopeakerho tiistaisin klo 12, parittomat viikot

Tyttökerho tiistaisin klo 15.30

Raamattupiiri tiistaisin klo 18, parittomat viikot

Perhekerho keskiviikkoisin klo 10: Ke 27.10. "Pinna kireällä"-onko sulla?, 3.11. Äiti-lapsi jumppaa ja iloista yhdessäoloa, 10.11. Askarrellaan isänpäiväksi, 17.11. Laululeikkejä, Johanna Mattila, 24.11. Kynttilä-aihe esittely

M10 keskiviikkoisin klo 15-17 alkaa, joka viikko

IP-isien ja poikien kerho joka toinen keskiviikko klo 18 pöytäpelien ja iltapalan merkeissä, parittomat viikot

Lähetysilta joka toinen keskiviikko klo 18.30, parilliset viikot, Ke 27.10. Jyrki Kaukanen, 10.11. Veikko Hytti, 24.11. Pirkko Heikkilä

Poikakerho joka toinen perjantai klo 16-17, parilliset viikot

Miestenpiiri joka toinen perjantai klo 18.30, parilliset viikot

Pormestarinluodon seurakuntakoti

Messu Su 14.11. klo 12, Risto Auerma

Lähetystilaisuus Su 21.11. klo 14

Virsi-ilta Ti 23.11. klo 18.30, Juhani Kemppainen

Tyttökerho maanantaisin klo 15.30

Ruokailu keskiviikkoisin klo 12

Lähetyspiiri joka toinen keskiviikko klo 13, parittomat viikot

Raamattupiiri joka toinen keskiviikko klo 18.30, parilliset viikot

Raamattupiiri Ti 2.11. klo 14

Luento- ja keskusteluilta Ke 10.11. klo 18.30, I uskonkohta, Kai Peltonen, käsillä tekemistä Teija Eloranta, raamattupiiri isännöi ja emännöi

Kaakaopyhäkoulu tiistaisin klo 16-17 .Tädit, sedät, mummut, papat, kummitädit, kummisedät, äidit, isät tuokaahan lapsenne kaakaopyhäkouluun, samaan aikaan on seurakuntakodilla raamattupiiri tiistaisin klo 16-17, 2.11., 9.11., 16.11., 23.11. ja 30.11.

Ollaan yhdessä, Peräsimentie 5, keskiviikkoisin klo 13

Viihdytään yhdessä, Messupolku 2, joka toinen tiistai klo 13, parittomat viikot

Ruskahovi

Levähtäkää vähän To 28.10. klo 13.30 ja To 25.11. klo 13.30

Hartaus To 11.11. klo 13.30

Raamattupiiri Ma 15.11. klo 13.30, Arvi Löytömäki

Ruskakoti

Talokerho Su 7.11. klo 13.30

Hartaus To 18.11. klo 13.30

Toejoen pappila

Messu Su 31.10. klo 14, Pirkko Heikkilä, Jyrki Kaukanen, Juhani Kemppainen, Sinikka Roihupalo ja Seija Lahti, musiikki, Pirjo Ramstadius, tekstit

Raamattutunti Su 31.10. klo 15.30, uskon perustus, Jyrki Kaukanen

Pyhäkoulu Su 31.10. klo 17 ja Su 14.11. klo 17

Sanan ja rukouksen ilta To 11.11. klo 18.30, Sirpa Ylitalo, Veikko Hytti

Rukouspiiri Su 21.11. klo 18.30

Avoimien ovien ilta Ke 24.11. klo 17-20, IP-kerho

Tyttökerho maanantaisin klo 17

Perhekerho joka toinen keskiviikko klo 10, parittomat viikot

Raamattupiiri joka toinen keskiviikko klo 18.30, parittomat viikot

Lyttylän rukoushuone

Messu Su 31.10. klo 12, Risto Auerma, Juhani Romppanen

Perhekerho Ke 27.10. klo 10.30 ja 24.11. klo 10.30

Lähetyspiiri To 4.11. klo 14, Pirkko Heikkilä

Tyttökerho Ma 8.11. klo 17.30

Toukari

Kuntokerho joka toinen tiistai klo 9.15-11, parilliset viikot

Isojoenrannan seurakuntakoti

Raamattupiiri joka toinen tiistai klo 18, parilliset viikot

Hopeakerho joka toinen keskiviikko klo 14, parittomat viikot

Maanmittarinkatu 9

Aamuhartaus Ti 23.11. klo 10

SLEY, Varvinkatu 3

Runopiiri tiistaisin klo 13

Seurakuntakeskus

Retkipiiri Pe 29.10. klo 18, Vuokko ja Voitto Karjala sekä Aili Leppiniemi lausunta, Erkki Kujanpää, musiikki

Kysyn Raamatusta –vastaustunti Su 31.10. klo 17, Jarkko Kivelä, Pirkko Heikkilä

Diakoniamarkkinat Ti 2.11. klo 10-14, alkuhartaus klo 10, ohrankryynivelliä ja hernekeittoa klo 11 alkaen, myös omiin astioihin ja kotiin vietäväksi, kahvi Mummun Kamari, arpoja, Kristillisen kirjan viikon kirjaesittelyjä, tavatt. rov. kirjailija Jorma Pakkanen, otetaan myytävää tavaraa vastaan, Marja-Leena Silvan ma 9-11 ja ke 10-12, p. 6238 767

Raamatun monimuotoopiskelu Ma 8.11. klo 18.30. Lukukohta Apostolien teot. Kysymykset 1. Millaisissa tunnelmissa evankeliumi etenee ja millaisissa tilanteissa enkeli tulee paikalle? 2. Millaisia kriisejä Paavali kävi omassa elämässään, työtovereittensa ja seurakuntansa kanssa? Helsingin Raamattukoulun raamattukasettaja voi lainata Keski-Porin seurakuntatoimistosta.

Rukoilevaisseurat Su 21.11. klo 13

Tilaisuus omaisensa tai läheisensä menettäneille Su 21.11. klo 15

Luento- ja keskusteluilta To 25.11. klo 18, III uskonkohta, Jaakko Mäkelä, Paavo Rusava, raamattupiiri isännöi ja emännöi

Lähetyspiiri maanantaisin klo 18.30

Merimieskirkkopiiri tiistaisin klo 15

Miesten raamattupiiri keskiviikkoisin klo 18

Kirkkokuoron harjoitukset keskiviikkoisin klo 18.30

Porin Ylistyslaulajien harjoitukset joka toinen keskiviikko klo 18, parilliset viikot

Raamattupiiri torstaisin klo 10

Nuorten aikuisten raamattupiiri joka toinen sunnuntai klo 17, parittomat viikot

Hopeakerhon ja retkeilevän kesäkerhon retket syyskaudella Ti 16.11. Ulvilaan, hautausmaan siunauskappeli, keittopäivällinen ja kahvit sekä tutustuminen Pappilanlammen Palvelukeskukseen, Ti 14.12. adventtiretki Silokalliolle, joulupäivällinen, joululaulut ja jouluista ohjelmaa. Kaikkien hinta 20 euroa. Lähtö klo 12.45 Väinämöinen ja klo 13 Seurakuntakeskus. Kaikilla retkillä on mukana avustajia. Ilmottautumiset Marja-Leena Silvan Ma 9-11 ja Ke 10-12, p. 6238 767.

Poikakerhot

Maanantaisin Lyttylän rukoushuoneella, kuukauden viimeinen maanantai klo 17.30-19 – Keskiviikkoisin salibandykerho Toejoen koululla klo 16-17, 1-3 lk, ja klo 17-18, 4-6 lk, sekä IP-isien ja poikien kerho Ruosniemen kirkolla klo 18-20 pöytäpelien ja iltapalan merkeissä 3.11., 17.11. ja 1.12. – Torstaisin salibandykerho Isosannan koululla klo 16-17 ja salibandykerho Ruosniemen koululla klo 17-18 – Perjantaisin puuhakerho Ruosniemen kirkolla kuukauden parillisilla viikoilla klo 16-17, Pe 29.10., 12.11., 26.11. ja 10.12.

Tyttökerhot

Maanantaisin Pormestarinluodon seurakuntakodilla klo 15.30-17, Isojoenrannan seurakuntakoti klo 15.30-17, alkaen 1.11. ja Lyttylän rukoushuoneella klo 17.30, kuukauden toinen maanantai – Tiistaisin Ruosniemen kirkolla klo 15.30-17

Nuoret

Mikonkatu 8:ssa: Nuorten teemaillat klo 18-19.30 (To 18.11. Laulumaraton ja Ke 1.12. Joulukorttitalkoot) – Miten mulla menee?,klo 18-19.30 (Ke 27.10. ...kotona?, To 11.11....kavereiden kanssa? ja To 9.12.....koulussa?) Illat on tarkoitettu keskusteluun ja oman elämän asioiden pohtimiseen yhdessä muiden kanssa. Illoissa käydyt keskustelut ovat luottamuksellisia, joten olethan luottamuksen arvoinen! – Relaa-ilta La 27.11. klo 19-20.30 Yhteistyössä Kansanlähetyksen kanssa, musiikkia, raamattuopetusta, kahvittelua, yhdessäoloa

Lista-arpajaiset

Diakoniatyön hyväksi vielä marraskuun ajan. Arpojen tuotolla joulukinkkuja diakoniatyön kautta varattomiin perheisiin.

Länsi-Pori

Länsi-Porin kirkko

Jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 31.10. messu, Samu Repo, Leena Tapio, Katri Koskinen, klarinetti – La 6.11. pyhäinpäivän messu, Reija Nordström, Antti Yrjölä, kirkkokuoro – Su 7.11. messu, Erkki Koskenniemi, Samu Repo, Leena Tapio, n. klo 12.15 raamattuopetus ja päiväseurat – Su 14.11. messu, Samu Repo, Antti Yrjölä – Su 21.11. messu, Matti Kaartinen, Leena Tapio, kirkkokahvi – Su 28.11. messu, Elina Kaunisto, Leena Tapio, kirkkokahvi

Raamattupäivät 7.-9.11: Su 12.15. raamattuopetus ja päiväseurat, Erkki Koskenniemi, Matti Kaartinen, Sinikka Vuorinen, Ma 18 raam.opetus ja seurat, Timo Vuorinen, Arvi Löytömäki, Antti Yrjölä, Ti 18 raam.opetus ja seurat, Timo Vuorinen, Samu Repo, Leena Tapio

Raamattuluentoja ja keskustelua joka toinen Ke 19, aloitus klo 18.30 kahvilla:. Ke 27.10. "Jumalanpalveluselämästä", Matti Kaartinen – Ke 10.11. "Kuninkaan paluu", Markku Jaakkola – Ke 24.11. "Nuorisotyöstä", Elina Kaunisto – Ke 8.12. "Kuinka pääsee taivaaseen", Sakari Leppänen

Kirjallisuuspiiri kerran kuukaudessa maanantaisin klo 19. Kirjoja ja keskusteluja. Jos mahdollista, niin lue kirja etukäteen: Ma 8.11. klo 19 J.M. Coetzee: Poikavuodet

Lauluillat joka toinen keskiviikko klo 19: seur. Ke 3.11.

Ystävyyden ilta Moksantyön hyväksi Su 14.11. klo 17

Kirkkokuoro maanantaisin klo 19

Venäjänkielen kurssi keskiviikkoisin klo 17.30

Työtupa

Länsi-Porin kirkolla avoinna keskiviikkoisin klo 9-12 , kudontaa, ompelua, kankaanpainantaa, puukäsitöitä yms.

Lattomeren kirkko

Messu Su 7.11. klo 12, Samu Repo, Leena Tapio – Su 28.11. klo 12, Elina Kaunisto, Leena Tapio

Aikuisten iltapäiväkerho Ti 2.11. klo 12

Preiviikin kirkko

Messu Su 21.11. klo 12, Heikki Huhtala, Matti Kaartinen, Antti Yrjölä, kirkon 40-vuotisjuhla

Niittymaan koulu

Aikuisten iltapäiväkerho To 18.11. klo 13

Käppärän iso kappeli

Pyhäinpäivän hartaus La 6.11. klo 16, Elina Kaunisto, Antti Yrjölä

Pyhäkoulu

Pietniemen seurakuntatalo sunnuntaisin klo 14

Lapsikuoro

Vähärauman koulu torstaisin klo 15, uusia laulajia otetaan mukaan, tied. Leena Tapio, p. 02-6508 856

Perhekerhot

Pietniemen seurakuntatalo Ma 10-12 – Rauhanpuisto 1 Ti 10-12 – Olotupa, Ojurintie 2, Pe 10-12

Tyttökerhot

Pietniemen srk.talo: Ti 16-18 kokkikerho, 1-3 luokkalaiset ja Ke 17.30-18.30 tyttökerho – Länsi-Porin kko To 17-18 tyttökerho – Lattomeren kirkko To 15-16

Poikakerhot

Länsi-Porin kko Ti 16.30-17.30 sählykerho 10-13 v. ja To 16.30-17.30 sählykerho 7-9 v. – Pietniemen srk.talo joka toinen Ti 18.30-20 koottava kerho, parittomat viikot, ja joka toinen Ti 18.30-21 pizza- ja peli-ilta isille ja pojille, parilliset viikot – Lattomeren kirkko Ke 18-19

Tyttö-poikakerhot

Preiviikin kirkko joka toinen Ke 17.30-18.30, parilliset viikot

Raamattupiirit

Preiviikin kirkolla maanantaisin klo 18 – Länsi-Porin kirkolla joka toinen Ti 18 , parittomat viikot ja joka toinen To 13, parittomat viikot – Olotuvalla joka toinen maanantai klo 14.30, parilliset viikot – Pietniemen seurakuntatalolla joka toinen Ti 18, parittomat viikot, lapsiperheiden raamaattupiiri

Lähetyspiirit

Käppärän lähetyspiiri Ti 2.11. klo 18 Marjatta ja Juhani Lähti, Korpraalintie 11 – Ti 16.11. klo 18 Anita ja Osmo Aronen, Varikontie 15

Olotupa

Ojurintie 2: Viikko-ohjelma: Maanantaisin puuropäivä, klo 12.30 Matin hartaus – Ti 12 veteraanikahvila – Ke 11-15 palvelupäivä, parilliset viikot – Joka toinen Ke 12 seurat, parittomat viikot, Ke 3.11. Pirkko Heikkilä, To 17.11. virsiseurat, Leena Tapio – Joka toinen To 12 aikuisten iltapäiväkerho, parilliset viikot – Joka toinen To 11 lähetyslaulajaiset, parittomat viikot – Pe 10 perhekerho – Pe 12-13 verenpaineenmittaus

Olotuvan 10-vuotisjuhlaviikko 8.-12.11: Ma 12.30 syntymäpäivähartaus ja kakkukahvit, Matti Kaartinen, Jouni Kivimaa – Ti 12 veteraanikahvila, hartaus sotilaspastori Timo Waris – Ke 11 palvelupäivä – To 12 aikuisten iltapäiväkerho, mukana Viasveden kerholaiset, kakkukahvit – Pe 10 perhekerhon synttärit – Pe 12 verenpaineen mittausta, kakkukahvit – Myymälän tuoteista juhlaviikolla 10 % alennus.

Pihlava

Pihlavan kirkko

Jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 31.10. messu, Pirjo Tiira, Hannu Dietrich, Päivi Holkko – La 6.11. messu, Hannu Dietrich, Pertti Hietalahti, Päivi Holkko, kirkkokuoro, luetaan vuoden aikana kuolleiden seurakuntalaisten nimet ja sytytetään muistokynttilät, juhla omaisille jumalanpalveluksen jälkeen – Su 7.11. sanajumalanpalvelus, Pirjo Tiira, Päivi Holkko – Su 14.11. messu, Hannu Dietrich, Pertti Hietalahti, Päivi Holkko – Su 21.11. ehtoollisjumalanpalvelus vuoden 1968 kaavan mukaan, Hannu Dietrich, Hanneli Juhala – Su 28.11. messu, Pertti Hietalahti, Pirjo Tiira, Päivi Holkko, kirkkokuoro

Konsertti diakoniatyön hyväksi Su 31.10. klo 18, Pihlavan kirkkokuoro, Pihlavan Laulajien Soodee, Elina Kaikko, gospelnuoret

Isänpäivän iltakirkko Su 14.11. klo 17, Pirjo Tiira, Päivi Holkko

Lasten adventtikirkot Ke 24.11. klo 9 ja 10.30, Pirjo Tiira, Päivi Holkko, päiväkerholaisten ja päiväkotilasten laulua

Kirkon seurakuntasali

Kirkkokuoron harjoitukset maanantaisin klo 18.30, tiedustelut vt.kanttori Päivi Holkko p. 050-5163 700

Ylistyslauluryhmän harjoitukset noin joka toinen maanantai klo 12, tied. Reijo Rautalahti p. 02-6481 654

Seurakuntapiiri keskiviikkoisin klo 15

Pihlavan seurakuntatalo

Raamattupiiri joka toinen torstai klo 18.30, parilliset viikot

Lähetyspiiri joka toinen torstai klo 18.30, parittomat viikot

Kyläsaaren seurakuntatalo

Sanajumalanpalvelus Su 7.11. klo 12, Pertti Hietalahti, Päivi Holkko

Lähetyspiiri joka toinen tiistai klo 18, parilliset viikot

Seurakuntapiiri joka toinen keskiviikko klo 13, parittomat viikot

Perhekerho joka toinen Ke 10, parilliset viikot

Mäntyluodon seurakuntakoti

Sanajumalanpalvelus Su 14.11. klo 12, Pertti Hietalahti, Päivi Holkko

Perhekerho maanantaisin klo 11

Enäjärven koulu

Nappulakerho joka toinen tiistai klo 10, parittomat viikot

Pyhäkoulut

Kaanaan kerhotila maanantaisin klo 18-19 – Pihlavan seurakuntatalo keskiviikkoisin klo 16-17 – Kyläsaaren seurakuntatalo joka toinen keskiviikko klo 18-19, parilliset viikot – Pihlavan kirkko sunnuntaisin klo 10 jumalanpalveluksen yhteydessä saarnan aikana

Tyttökerhot

Pihlavan seurakuntatalo joka toinen Ti 14.10-15.40 kokkikerho – Pihlavan kirkko Ti 16-17 tyttökerho – Enäjärven koulu Ma 14-15 tyttö- ja poikakerho – Kyläsaaren srk.talo Ma 16.10-17.30 tyttökerho – Kaanaan kerhotila Ke 16-17 tyttökerho – Mäntyluodon srk.koti To 16-17 tyttö- ja poikakerho – Tiedustelut vs. nuorisotyönohjaaja Sanna Tasku p. 02-6508 894

Sähly- ja poikakerhot

Tiedustelut nuorisotyönohjaaja Terhi Räty p. 02-6508 897. Terhi Räty palaa töihin 1.11.

Partiotoiminta

Tiedustelut lippukunnanjohtaja Raili Jokela p. 6482 018

Jatkuu sivulla 10

Olotuvalla käyvät kaikenikäiset, toimintaan on perhekerhosta veteraanipysäkkiin.

Olotuvalla juhlaviikko

Länsi-Porin seurakunnan Olotuvalla vietetään 8. marraskuuta alkaen 10-vuotisjuhlaviikkoa. Olotupa löytyy Länsi-Porin liikekeskuksesta, Ojurintie 2.

Olotuvan toiminta ja aukiolot pyörivät vapaaehtoisvoimin. Kokoontumistila toimii kahvilana ja leppoisana kohtaamispaikkana, Olotuvan putiikki myy diakoniatyön hyväksi seurakunnan työtuvan käsitöitä ja Reilun kaupan tuotteita.

Juhlaviikko alkaa 8.11. klo 12.30 syntymäpäivähartaudella ja kakkukahvilla. Veteraanikahvila kokoontuu 9.11. klo 12, palvelupäivää vietetään keskiviikkona 10.11. klo 11 alkaen.

Viasveden kerholaiset ovat mukana aikuisten iltapäiväkerhossa 11.11. klo 12. Perhekerhon synttärijuhlia vietetään 12.11. klo 10. Diakoniatyöntekijän vastaanotolla voi vaikkapa mittauttaa veranpaineensa 12.11. klo 12.

Olotuvan putiikin tuotteista saa juhlaviikolla 10 prosentin alennuksen.

Olotuvan juhlaviikko 8. - 12.11. os. Ojurintie 2. Olotupa auki ma-pe 10 -14.

Via Artis -ryhmän musiikkidraama on suurimmaksi osaksi esiintyjien omaa tuotantoa.

Musiikkidraamaa Teljän kirkossa

"Jumala antoi meille kädet voidaksemme luoda, voidaksemme antaa. Jumala antoi meille rakentavat kädet." Musiikkidraama Käsi Sinun kädessäsi esitetään Teljän kirkossa perjantaina 12.11. klo 18. Esiintymässä on Via Artis -ryhmä.

Käsi Sinun kädessäsi on kertomus afrikkalaisen äidin elämästä. Via Artis haluaa esityksensä avulla herättää ajatuksia lähimmäisenrakkauden tärkeydestä ja Jumalan auttavasta kädestä. Käsi Sinun kädessäsi sopii mainiosti koko perheelle. Esitys kestää noin tunnin.

Via Artis, "taiteiden tie" on matkantekoa musiikin, runojen ja draaman rytmittämänä. Musiikki ja tekstit ovat suurelta osin ryhmän omaa tuotantoa. Musiikista vastaavat Leea Antila (laulu), Sakari Antila (piano), Antti Laasonen ja Pirkko Halmio (viulut). Tekstejä tulkitsee Ruut Kaukinen. Via Artis on esiintynyt vuodesta 2000 useissa eri seurakunnissa ja tapahtumissa.

Via Artis -ryhmän Internet-sivut ovat osoitteessa www.jyu.fi/~sakanti/viaartis

Via Artis Teljän kirkossa 12.11. klo 18. Vapaa pääsy.

Liisi Jokiranta naistenpäivässä

Naistenpäivää vietetään lauantaina 13.11. klo 12 alkaen. Väinölän kirkossa jatketaan edellisillan musiikkidraamasta tutulla Käsi Sinun kädessäsi -teemalla.

Naistenpäivän puhujana on lehtori, raamattuopettaja Liisi Jokiranta. Jokiranta työskentelee Kansanlähetyksessä. Hän on ollut mukana perustamassa filia-toimintaa, jonka tarkoitus on luoda yhteyttä ihmisten välille ja auttaa ihmisiä sitoutumaan Raamattuun: elämään siitä ja sen mukaan.

Päivän aikana on mahdollisuus keskusteluun ja esirukoukseen. Luentojen ajaksi on lastenhoito järjestetty.

Liisi Jokirannan Internet-sivut löytyvät osoitteesta http://www.sekl.fi/liisi.jokiranta/

Naistenpäivä 13.11. klo 12 - 18 Väinölän kirkossa, Päkintie 1.

Raamattulähetystilaisuudessa Suomen suvusta

Raamattulähetys on esillä sunnuntaina 7.11. teematilaisuudessa ja Tuomasmessussa.

Suomen suku on aiheena raamattulähetystilaisuudessa Porin seurakuntakeskuksessa klo 14. Teemaan johdattavat Suomen Pipliaseuran apulaispääsihteeri, pastori Martti Asikainen, Satakunnan Pipliaseuran puheenjohtaja Aarno Niemi sekä Keski-Porin kirkkoherra Kari Erkkola. Ritva Tuutti-Friman lausuu psalmeja, laulut säestää Ernst Friman.

Kahvi tarjotaan ennen tilaisuuden alkua.

Tuomasmessussa Keski-Porin kirkossa klo 18 saarnaa Martti Asikainen. Mukana messussa on Kari Erkkolan lisäksi tuomasmessulaisia ja Satakunnan Pipliaseuran väkeä.

Su 7.11. klo 14 raamattulähetystilaisuus Porin seurakuntakeskuksessa ja klo 18 Tuomasmessu Keski-Porin kirkossa.

Tohtorit uskontunnustuksesta

Uskontunnustuksesta kuullaan alustus ja keskustellaan kolmen luennon sarjassa marraskuussa.

Teol.tri **Kai Peltonen** selvittää 1. uskonkohtaa "Kaikkivaltias Jumala". Tilaisuus on ke 10.11. klo 18.30 Pormestarinluodon seurakuntakodissa. Diakonissa Teija Eloranta ohjaa käsillä tekemiseen.

Toisesta uskonkohdasta "Jeesus Kristus, lunastaja" puhuu teol.tri **Heikki Huhtala** ti 16.11. klo 18 Ruosniemen kirkossa.

Kolmas uskonkohta "Menkää ja tehkää" on teol.tri **Jaakko Mäkelän** aiheena to 25.11. klo 18 Porin seurakuntakeskuksessa. Musiikkia kanttori Paavo Rusava.

Paikalliset raamattupiirit vastavat tilaisuuksien käytännön järjestelyistä.

Luennot uskontunnustuksesta ke 10.11. klo 18.30, ti 16.11. klo 18 ja to 25.11. klo 18.

Jatkuu sivulta 9

PORIN SEURAKUNNAT loka-marraskuussa 2004

Nuoret
Nuortenillat kellarikirkossa keskiviikkoisin klo 18

Diakoniatyöntekijöiden vastaanotot
Pihlavan seurakuntatalo Ma 9-10 ja Pe 9-11 – Kyläsaaren seurakuntatalo Ke 9-10 – Kaanaa, Santojentie 15, joka toinen Ti 9.10-9.40 – Mäntyluodon seurakuntakoti To 9.30-10.15

Kirpputori
Pihlatie 12 B:ssä diakoniatyön hyväksi. Avoinna torstaisin klo 14-17.

Porin Teljä

Teljän kirkko
Jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 31.10. ehtoollisjumalanpalvelus, teol. tri Voitto Vuola, Helge Ranta, Anne-Marie Grundstén, Satakunnan Sotaveteraanikuoro ja SVeitsikko, kirkkokahvi – La 6.11. Pyhäinpäivän messu Markku Sumiala, Juhana Saari, Anne-Marie Grundstén, kirkkokahvi – Su 7.11. messu Heikki Nummijärvi, Markku Sumiala, Anneli Vaahtoranta, Teljän Kirkkokuoro, – Su 14.11. Isänpäivän messu Taina Saine, Silja-Maaria Kavasto, Heli Lehtonen, Teljän lapsikuoro Tuhannet sydämet, kirkkokahvi, perheen sunnuntai – Su 21.11. klo 10 messu Pauli Vuola, Helge Ranta, kirkkokahvi – Su 28.11. 1.adventin perhekirkko Silja-Maaria Kavasto, Heli Lehtonen, Teljän Lapsikuoro Tuhannet sydämet, Teljän Iltapäiväkuoro, päiväkerholaisia, pyhäkoululaisia, kirkkokahvit ja mehut
Omaisten kirkkoilta La 6.11. klo 18, Juhana Saari, Anne-Marie Grundstén, Kristiina Johansson, Kirsti Porkkala-Nieminen
Yhteislauluhetki "Runebergin seurassa" Su 31.10. klo 15, Anne-Marie Grundstén, Heli Lehtonen, Juhana Saari, Teljän Kamarikuoro, Teljän Iltapäiväkuoro, Teljän Lapsikuoro Tuhannet sydämet
Musiikkidraama"Käsi Sinun Kädessäsi" Pe 12.11. klo 18. Esittäjänä Via Artis, esitys kertoo afrikkalaisen naisen elämästä ja lähimmäisen rakkaudesta. Kokonaisuus sopii kaikenikäisille.
Adventtivesper Su 28.11. klo 16, Teljän Kirkkokuoron 40-vuotisjuhla, kuoroa johtaa Hanneli Juhala, kahvitarjoilu
Perheilta joulun alla Pe 3.12. klo 18-20, tarvikemaksu 1 e/henkilö

Väinölän kirkko
Messu Su 31.10. klo 11, Martti Poukka, Markku Sumiala, Teljän Iltapäiväkuoro, Heli Lehtonen, kirkkokahvi radiolähetystyölle, lähetystilaisuus, mukana Martti Poukka, Markku Sumiala, Heli Lehtonen, Maija Salmijärvi, lähetysnäyttely ja kirjapöytä – Su 28.11. klo 11, Juhana Saari, Helge Ranta, Anne-Marie Grundstén, Teljän Kamarikuoro
Ehtoollisiltakirkko Su 7.11. klo 17, Ilkka Perttula, Markku Sumiala, Anneli Vaahtoranta, kirkkokahvi
Naistenpäivä "Käsi Sinun kädessäsi" La 13.11.: klo 12 kahvi ja tervetuloa, klo 12.30 "Minä elän" raamattuopetus, Liisi Jokiranta, Taina Saine, Taina Lindholm, klo 12.30 "Minä elän" lehtori, raamattuopettaja Liisi Jokiranta, mahd. kysymyksiin, keskustelua, klo 14 ruokailu 5e/hlö alle 10 v. ilmaiseksi, yhteislaulua ja yksilaulua, Päivi Holkko, klo 14.45 "Kristittynä naisena tässä ajassa", Liisi Jokiranta. Keskustelua, vapaa sana ja pyydetyt puheenvuorot mm. Sinikka Hännikkälä, AilaTaimiola, Reetta Kopsa. klo 16.50 Päivän päätössanat ja ehtoollisen vietto. Luentojen aikana lastenhoito järjestetty. Kahviraha Liivolan lähettiperheen työn tukemiseen. Kirjapöytä, mahdollisuus keskusteluun ja esirukoukseen. Järj. Teljän ja Keski-Porin srk, Kansanlähetys, Opko
Valoa Elämään Liekki-ryhmän sävelin Su 14.11. klo 18

Diakonialaitoksen Martintalo
Messu La 6.11. klo 11 Aku Keltto – Su 21.11. klo 11 messu Aku Keltto, klo 13 Siioninvirsiseurat

Harmaa-Kartanon seurakuntakoti
Yhdessä isää juhlimaan! Su 14.11. klo 16 Mukana kerholaisia, Markku Sumiala, Maija Salmijärvi, ja Pirjo Tikkanen, täytekakkukahvit

Ikämiesten kerho
Teljän kirkolla joka toinen tiistai klo 14, parilliset viikot

Raamattupiirejä
Miestenpiiri, Teljän kirkolla joka toinen To 18 (parillinen viikko), tied. Markku Sumiala, puh. 6508 880 – Väinölän kirkolla joka toinen Ma klo 18 (parilliset viikot), tied. Hanna Kataja, puh. 635 1718 – Harmaa-Kartanon seurakuntakoti joka toinen Ma 18 (parittomat viikot),
tied. Aino Lehtimäki 044 355 7669 –Sampolan kerhohuone, Puhurintie 10, joka toinen To 19 (parillinen viikko), tied. Birgitta
Komulainen, puh. 646 1739 – Esivallankatu 6, joka toinen Ma 15 (pariton viikko), tied. Anita Ellmén p.637 8079 – Nuorten aikuisten raamattupiiri, Seurakuntakeskus 1. kerros joka toinen Su 17 (pariton viikko), tied. Esa Bärlund, puh. 646 96 92 – Kodeissa Säästäjänkatu 1:ssä Ti 17 (joka toinen ti pariton viikko) tied. Liisa Syrjä p. 6353 970 – Raamattupiiri kerran kuukaudessa tied. Marjukka Hankilammi 044 276 5138

Iltapäiväkerho aikuisille
Rautatienpuistokatu 2:ssa joka toinen Ke 13, (parillinen viikko)

Diakoniapiirit
Väinölän kirkolla joka toinen Ma 13, parittomat viikot – Esivallankatu 6 joka toinen Ke 13, parittomat viikot

Päiväpiirit
Sampolan vanhustentalo, Puhurint. 1-3, joka toinen Ti 15, parilliset viikot – Rautatienpuistokatu 2:ssa joka toinen Ti 13, parittomat viikot – Pinomäen koulu joka toinen To 13, parittomat viikot – 400-vuotiskodissa joka toinen Ma 13, parittomat viikot – Teljän kirkolla joka toinen ma klo 13, parilliset viikot – Uudenkoiviston vanhustentalo, Kasvihuoneenkatu 1-3, joka toinen Ti 14, parittomat viikot

Lähetystyö
Koko perheen lähetysilta, Sampolan kerhohuoneella, Puhurintie 10, joka toinen Ti 18, 2.11. Jaakko Mäkelä, 16.11. Sinikka ja Jorma Hännikkälä –Tiilimäen lähetyspiiri Mäntyrinteen kerhohuoneella joka toinen To 16, parittomat viikot, 4.11. Helge Ranta, 18.11. Taina Saine – Lähetystyön iltapäiväkahvit, Rautatienpuistokatu 2:ssa Ke13: ke 3.11. Jaakko Mäkelä, 17.11. Heli Airikka

Perhekerhot
Väinölän kirkko, Päkintie 1, joka toinen Ke 11-12.30, parittomat viikot – Sampolan kerhohuone, Puhurintie 10, joka Ke 11-12.30

Pyhäkoulut
Teljän kirkko Koivistonpuistikko 50, Su 10-11 – Väinölän kirkko, Päkintie 1, Su 11-12 –Sampolan kerhohuone, Puhurintie 10, Su 13 – Kalaholman kerhohuone, Haukikuja 32, Su 13-14 – Seurakunnan kerhohuone, Keskuskartano, Rautatienpuistokatu 2 Ti 18-19 – Harmaa-Kartanon seurakuntakoti, Harmaalinnantie 2, Ti 17-18 – Lähellä Pumpputoria, Tapionkatu 8,Yhdistyksen pyhäkoulu, Su 14.15 –Tiedustelut Eija Kymäläinen Teljän kirkon nuorisotoimisto p. 6352526 tai 02-6508885, sähköposti: eija.kymalainen@porievl.fi

Tyttökerhot
Teljän kirkko: maanantaisin klo 16.30 – 18, Luovan toiminnan ryhmä yli 10-14 v. ja tiistaisin klo 16.30 - 17.30 tyttökerho 7-9- v. –Väinölän kirkko tiistaisin ti klo 15-16 tyttökerho 7-14 v. – Sampolan kerhohuone, Puhurintie 10, torstaisin klo 16.30 - 17.30 tyttökerho 7-14 v. –Harmaa-Kartanon seurakuntakoti, Harmaalinnantie 2, torstaisin klo 15-16 tyttökerho 7-14 v. – Kerhotiedustelut Maija Salmijärveltä puh. 02-6508 886

Poikakerhot
Keskiviikko: Nuorempien poikien salibandy (7-14v.) Väinölän ala-aste klo 16 -17.30, Os. Luodontie 1, Vetäjä: Vesa Saarela ja Monitoimikerho, Väinölän kirkko klo 18. -19.30 Os. Päkintie 1-3, vetäjä Vesa Saarela–Torstai: Nikkarikerho, Väinölän kirkko klo 18-19.30 Os. Päkintie 1-3,Vetäjä: Vesa Saarela – Lauantai: Isä-poika sähly, Pohjois-Porin koulu klo 12.30 –14, os. Isosannanpuistokatu 23, vetäjä: Veli-Matti Pokkinen – Lisätietoja: Vesa Saarela, nuorisotyönohjaaja, p. 02-635 2526 Nuorisotoimisto p. 02-650 8884 Dcs

Nuoret
Väinölän kirkolla: Tuikku Ke 27.10., 3.11. ja 10.11. klo 19-21 ja nuortenilta Pe 29.10. ja 5.11. klo 19-22 – Leiriavustajakoulutus ja isoskoulutus, Väinölän kko, Ke 3.11. ja 17.11. klo 18.30 – 20. Lisätietoja: Taina Saine, rippikoulutyöstä vastaava teologi, puh. 6508 888,
Heli Airikka, nuorisotyöstä vastaava teologi, puh. 6508 882, Helena Kuusiranta, nuorisonohjaaja, puh. 6508 887 (tekstiviestit pelaavat) – Lisäksi: Nuorten ja nuorten aikuisten iltakirkko Väinölän kko 3.12. klo 19 – Via Artis-musiikkidraama Pe 12.11. klo 18 , Teljän kirkko – Maata Näkyvissä Festarit Turussa 12.-14.11. ilm. viimeistään 22.10. Helenalle puh. 02-6508 887

Teljän Tuikkeet
Teljän Tuikkeet ry:n sääntömääräinen vaalikokous partiokololla, Koivulantie 2, Su 14.11. klo 17.

Reposaari

Reposaaren kirkko
Jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja pyhäpäivisin: Su 31.10. messu, Markku Jaakkola, Pekka Tyni – La 6.11. pyhäinpäivän sanajumalanpalvelus, alussa sytytetään alttarille kynttilät vuoden aikana kuolleitten oman seurakunnan jäsenten muistoksi, Markku Jaakkola, Pekka Tyni, kirkkokuoro, kirkkokahvi pappilassa vainajien omaisille jumalanpalveluksen jälkeen – Su 7.11. messu, Markku Jaakkola, Pekka Tyni – Su 14.11. sanajumalanpalvelus, Markku Jaakkola, Heikki Lipasti – Su 21.11. klo 12 sanajumalanpalvelus, Heimo Hietanen, Pekka Tyni

Pappila
Naisten raamattupiiri maanantaisin klo 14
Kirkkokuoro tiistaisin klo 19
Kuntokerho keskiviikkoisin klo 13
Perhekerho torstaisin klo10
Pyhäkoulu joka toinen sunnuntai klo 16, parittomat viikot

Seurakuntatoimisto
Merimiehenk. 1, avoinna ke 9-11 ja to 17-18, p. 6384 023, papin matkap. 02-6508 020, kanttorin matkap. 050-3761 433, vahtimestari-suntion matkap. 02-6508 023

Diakoniatoimisto
Merimiehenk. 1, avoinna ke 9-12 ja to 16-17, p. 6384 034. Vs. diakonissa Anne Saarinen matkap. 02-6508 022

Yhteinen toiminta

Vammaistyö
Seurakuntakeskus, Itäpuisto 14, 2. krs:
Vilja Arvelan ryhmät: Kehitysvammaisten päiväkerho Ke 3.11. klo 13-14.30 – Kehitysvammaisten iltakerho Ti 9.11. ja 23.11. klo 17.30-19 – Kehitysvammaisten vanhemmat Ma 8.11. ja 22.11. klo 13 – Mielenterveyskerho Ma 1.11. ja 15.11. klo 13 – Invalidikerho Ke 24.11. klo 13 – Vilja Arvela toimistossa Eteläpuisto 10 B, 2.krs, Ma ja Ke 9-12 p. 6238 764.

Näkövammaistyö
Kokoontumiset näkövammaisille ja avustajille seurakuntakeskuksessa, Itäpuisto 14, 2. krs., kerran kuukaudessa torstaisin klo 13-14.30, aiheena 11.11. Antakaa toisillenne anteeksi.

Katulähetysilta
Mikonkatu 8, perjantaisin klo 18

Teetupa Beetel
Antinkatu 22, avoinna joka toinen lauantai klo 18-23, parilliset viikot

Myyjäiset
Käppärän hautausmaan kahviossa La 6.11. klo 11-14, myynnissä havutöitä, käsitöitä, leivonnaisia ym.. Poikkea vaikkapa kahville puffettiin.

Tukikeskus
Eteläpuisto 10 b, 2. krs. Avoin ryhmä = vertaistukea, päihdeongelmaa, ma, ke, pe klo 9–12, Matti Huopainen. Vaatevarasto avoinna perjantaisin klo 10–12, Antink. 22. Vastaanotto Impolan asukastuvalla kerran kuukaudessa.
Tuikkuprojekti: naisten ryhmä Ti 10–11.30, Tukikeskusohjaaja Maija Hannonen tavattavissa sopimuksen mukaan.

Työtupa
Eteläpuisto 10 B, kellarikerros avoinna tiistaisin klo 10-14. Työtuvassa käytössä kangaspuut, saumuri ja ompelukone, vapaaehtoistyöntekijät neuvovat tarvittaessa, myös leikkuupalvelua.

Me Miehet
Rautatienpuistokatu 2:ssa: Pe 29.10 klo 18.30, Olli Koskenniemi, Antti Yrjölä, Osmo Aronen - Pe 19.11. klo 18.30, Pekka Reinikainen, Sauli Ahvenjärvi, Sakari Leppänen

Mass in English
Käppärän pieni kappeli Su 7.11. ja 28.11. klo 16

Mummun Kamari
Avoinna Ma - pe 11–15, Itäpuisto 14, 1. kerros
Säännöllinen viikkotoiminta: Ma 11.30 Alkuviikon hartaus – Ti 13 Kamarikerho kokoontuu askartelemaan, Ti 16.11. vietämme Mummun Kamarin 12-vuotissynttäreitä – Ke 13 Ohjelmatuokio – To 13 Viikonlopun hartaus – Pe 13 kerran kuukaudessa "Tuffan tupa", avoin keskusteluryhmä miehille – Su 13-15 vapaaehtoisten keskustelukerho

Liisa
Eteläpuisto 10, avoinna arkisin 10–15. Avunvälitys ma–pe 10-15, puh. 621 6636. Ystävävälitys ma–pe 12–15, puh. 621 6223. Kaikille avoin keskustelukahvila ma–pe 10–15.

Aino ja Oiva
Viikkarin Valkamassa: Maanantaisin klo 14 Porin seurakuntien ohjelmaa: Ma 8.11. hartaus, ylösnousemus, kristilliset symbolit, Ma 15.11.hengellinen levyraati, Ma 29.11. adventtiaikaa aloitellen, kauneimmat joululaulut

Vapaaehtoistyöntekijät
Kirkkoilta To 28.10. klo 18 Keski-Porin kirkossa. Järj. Vapaaehtoist. neuvottelukunta

Vertaistuen kehittämispäivä
Hyvinvointi ja voimaantuminen Ma 29.11. klo 9-16 Ravintola Liisanpuisto Suunnattu hyvinvointialalla työskenteleville (sosiaali-, terveys-diakonia) vapaaehtoistyötä tekeville ja kiinnostuneille. Ei osallistumismaksua. Ilmoitt. 17.11. menn. p. 6216 6640. Järj. Kansalaisareena ry Helsi., Porin vapaaehtoistoiminnan neuvottelukunta.

Konserttimatka Euraan
Pekka Simojoen ja Anna-Mari Kaskisen konserttiin To 25.11. Euraan. Konserttiin vapaa pääsy,(käsiohjelma/kolehti), kuljetus ilmainen. Tied. ja ilm. 19.11. menn. Ritva Mustajärvi p. 548 1953. Järj. Rovastik. läh.toimikunta

Kristilliset yhdistykset
Kristilliset Eläkeläiset, srk.keskus joka toinen Ti 13, seur. 9.11. klo 13 ja syyskokous klo 14
Evankeliumiyhdistys, Varvink. 3: To 28.10. , To 11.11. ja To 25.11. klo 18.30 nuoret aikuiset, T.Vuorinen – La 30.10. klo 11-13.30 lounas ja myyjäiset, aik. 7 e, 7-15 v. 3 e – Su 31.10. klo 14 Siionin kanteleen lauluseurat, – Ti 2.11., 9.11., 16.11. ja Ti 23.11. klo 18 nuorten raamattupiiri – To 4.11. klo 18 raam.luentosarja Apostolien teoista, Apt. 5 – Su-Ti 7.-9.11. raamattupäivät Länsi-Porin kko – Su 14.11. klo 14 seurat – To 18.11. klo 18 raam.luento Apt. 6-7, – Su 21.11. klo 14 messu, lauluryhmä, kahvi
Esikoislestadiolaiset, Tapionk. 8: Seurat Su 15
Israel-ilta, srk.keskus Ti 9.11. klo 18 – Ti 23.11. klo 18
Herättäjän seurat srk.keskus joka toinen To 19, seur, 4.11.
Rauhanyhdistys, Louhentie 4: Ke 27.10., 10.11. ja 24.11. klo 19 ompeluseurat – Pe 29.10. klo 18.30 isien ilta Onnenkalliolla – La 30.10. klo 19 messusävelmäilta – Su 31.10. klo 16 seurat – Ke 3.11. klo 18 Porin Rauhanyhd. 110-v.juhlakirjan julkist. ja julkaisuilta – La -Su 6.-7.11. 110-v.juhla ja pyhäinpäiväseurat: La 13 110-v.juhla, La 16.45 ja 19 seurat, Su 10 messu K-P kko, ruokailu rauhanyhd., klo 13 ja 16 seurat – Pe 12.11. klo 18.30 rippikouluun menevien ilta – La 13.11. klo 19 ja Su 14.11. klo 16 seurat – Ke 17.11. klo 19 ompeluseurat kodeissa – To 18.11. klo 18 läh.seurat, paikka ilm. myöh. – La-Su 20.-21.11. nuoriso- ja seurakuntapäivät: La 16 seurat, klo 18 alustus, iltahartaus, Su 13 alkuhartaus, alustus, keskustelu, Su 18 seurat
Porin ev.lut. Opiskelijalähetys ry: Opiskelijaillat keskiviikkoisin klo 18 Sleyn rukoushuoneella, Varvink.3: Ke 27.10. paikka Yliopistokeskus klo 18 – Ke 3.11. – Ke 10.11. – Ke 17.11. – Ke 24.11.
Porin NTKY, Esivallank. 6: Su 31.10. klo 15 sunnuntain yleisötilaisuus, mus., kahvi – Su 28.11. klo 14 yhdistyksen syyskokous ja klo 15 yleisötilaisuus
Kansanlähetys, läh.koti, Eteläp. 10, 5. krs. Joka toinen Ma 17 Epin piiri, parilliset viikot, – Ke 17-18 Pohtijat, – La 19 Dok, – Joka toinen Ti 18 perheen raam.piiri Pietniemen srk.talo, parittomat viikot – Su 31.10. klo 18 Raamattua Kansalle –sarja "Nuotta" – La 20.11. klo 14 syyskokous-yhteyspäivä, kuulumisia itä- ja kotirintamalta – Lisäksi: Su 7.11. klo 17 rukous- ja ylistystapahtuma seurakuntakeskus

HIV ei hellitä

Sisaynesh on aids-orpo.
Hän asuu Dessiessä Pohjois-Etiopiassa. Hänen molemmat vanhempansa ovat kuolleet, ja hänen huoltajanaan toimii lähimmäisperhe.

Sisaynesh pääsi Suomen Lähetysseuran ja Mekane Yesus -kirkon yhteiseen kummiohjelmaan. Tarvitsemaansa asiantuntija-apua hän saa Dessiessä.
Juuri avatussa neuvontapisteessä toimii psykiatrian erikoissairaanhoitaja, joka antaa tukea myös aids-orvoille.

Kuva: Matti Nummela
Sisaynesh

Kuva: Anu Santala

Kirkot ovat suuren haasteen edessä: miten järjestää hiv/aids -valistusta?

Varoja tarvitaan valistustyön lisäksi projekteihin, joissa autetaan taudin uhreja, (mm. aids-orpoja) ja koulutetaan työlle vastuunkantajia. Tarve on huutava. Työhön tarvitaan henkilökuntaa, materiaalia ja varoja.

Suomen Lähetysseura haluaa yhteistyökumppaneidensa kanssa panostaa entistä enemmän aids-työhön. Tätä varten on perustettu erityinen aids-työn rahasto. Näin voimme taata toiminnan pitkäjänteisyyden ja tehokkuuden. Työ tulee kohdistumaan etupäässä lasten ja nuorten valistukseen ja koulutukseen sekä heidän asemansa parantamiseen. Suomen Lähetysseuran aids-työhön suunnattuja varoja käytetään lähinnä Afrikassa ja Aasiassa.

SUOMEN LÄHETYSSEURA

KOTIMAA

NYT VOIT AUTTAA.
Voit tukea Suomen Lähetysseuran aids-työtä kahdella tavalla:

1. Tue aids-työtä suoralla lahjoituksella.
Lahjoittamalla oheisella tilisiirrolla suoraan keräykseen.

Saajan tilinumero: SAMPO 800014-161130, NORDEA 101630-77440, OKO 578007-141240
Saaja: Suomen Lähetysseura, PL 154, 00141 HELSINKI
Maksaja
Allekirjoitus
Tililtä nro
TILISIIRTO GIRERING
Maksu välitetään saajalle vain Suomessa Kotimaan maksujenvälityksen yleisten ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella.
Kirjoita ruudukkoon nimesi, osoitteesi ja seurakuntasi. Näppäile ne ja tunnus maksaessasi automaatilla. KIITOS!
Keräyslupa OKU 1664 A Etelä-Suomen lääninhallitus
EURO 2
Viesti: AIDSK Seurakunta
Nimi
Osoite
Viitenro
Eräpäivä
EUR

2. Tue aids-työtä tilaamalla Kotimaa-lehti.
Tilaamalla Kotimaa-lehden voit nyt tukea Suomen Lähetysseuran aids-työtä. **Jokaisesta tämän kampanjan kautta tehdystä Kotimaa-lehden määräaikaistilauksesta lahjoitetaan 10 euroa Suomen Lähetysseuran aids-työn rahastolle.** Kotimaa haluaa näin omalta osaltaan olla mukana tukemassa tärkeää aids-työtä.

TILAAN Kotimaa-lehden ja TUEN tärkeää työtä.

☒ **3 kk 20 e** (määräaikainen tilaus)

☒ Kotimaa lahjoittaa tilaushinnasta lyhentämättömänä **10 euroa** Suomen Lähetysseuran aids-työn rahastolle.

Täytä alla olevat kentät, irrota kuponki ja laita postiin. Postimaksu on jo maksettu.

NIMI

OSOITE

POSTINUMERO JA -TOIMIPAIKKA

PUHELINNUMERO (MYÖS SUUNTA)

Ulkomaan tilauksiin lisäpostimaksu. Osoitteita voidaan käyttää suoramarkkinointitarkoituksiin henkilötietolain mukaisesti. Tarjous on voimassa 17.12.2004 asti ja koskee vain uusia tilaajia.

KOTIMAA MAKSAA POSTIMAKSUN

KSA

KOTIMAA
Vastauslähetys
Tunnus 5001582
00003 HELSINKI

© KIRKKO PORISSA

Ilkka Niskanen/KuvaKotimaa

Koska ihminen on vanha? Ikääntyminen on yksilöllistä.

Ikääntymisen kipupisteitä

Elämäntilanteen muutokset haastavat ihmistä kehittämään uusia selviytymiskeinoja. Ikääntyvät ihmiset tarvitsevat oman myönteisen kulttuurin, missä elämän varrella opittu voi osoittaa ympäristölle elinvoimansa ja ihmisarvon muotivirtauksista riippumatta.

Ikääntyvien on osoitettava, että ytyä löytyy, innostaa Sirkka-Liisa Kivelä innostaa.

On luonnollista, että ihminen ikääntyessään pohtii oman elämänsä perimmäisiä arvoja, kertoo Turun Yliopiston yleislääketieteen oppiaineen professori Sirkka-Liisa Kivelä.

Ihmisikä voidaan jakaa neljään eri kauteen, missä vanhuus katsotaan alkavaksi koko väestötaso huomioiden vasta 90 – 95 vuoden iässä. Sitä ennen eläkeikäikään siirtyneet elävät omaa aktiivista kauttaan nuoruuden ja keski-iän jälkeen varsin toiminnallisten mallien luodessa sisältöä.

Ikääntyminen on subjektiivinen kysymys. Joku saattaa tuntea itsensä vanhaksi jo 60 ikäisenä. Sama ihminen saattaa ajatella aivan toisin täytettyään 80 vuotta.

Oman aikamme kuvat vaativat nopeutta, suorituskykyä ja kauneutta. Vaikka hidastuminen ei ole niinkään mittava, se on henkilökohtaisella tasolla rankka prosessi. Miestä rasittaa fyysisen nopeuden aleneminen ja naisia ulkonäön muuttuminen. Yhteistä on hidastunut toipuminen rankan fyysisen tai psyykkisen rupeaman jälkeen.

Kehon muutos voi olla taustasyynä masennukseen. Luopumisen tuska heijastuu koko olemukseen.

Puolison sairastuminen johtaa surutyöhön, mikä rasittaa aina. Suru on surtava. Se on normaali prosessi. Ikääntyvän ongelma on usein siinä, että surua saattaa pakkautua lyhyen ajan sisälle liian paljon. Ympäristön riisuminen, ystävien menetys luo jälleen taustaa masennukselle.

Suomalaisessa kulttuurissa on enemmän kielteisiä tekijöitä kuin muissa pohjoismaissa. Kulttuurimme on niin nuori. Helposti mennään ulkopuolisten muotivirtausten mukaan: vanhat ihmiset eivät ole arvokkaita.

— Ehkä suuret ikäluokat voivat muuttaa ympäristön arvostuksia, pohtii professori Sirkka-Liisa Kivelä.

Arvot muuttuvat

— Alan kirjallisuus korostaa arvojen ja asenteiden muuttumista vanhenemisessa. Ystävyyssuhteet ja toisten auttaminen, ei-taloudelliset arvot nousevat keskeisiksi, samoin korostuvat henkiset ja hengelliset arvot, kertoo Sirkka-Liisa Kivelä.

Ihminen etsii suuntaa. Kuoleman lähestyminen on todellista. Samalla joutuu pohtimaan, mitä elämä on sisältänyt ja mitä on kuoleman jälkeen.

Haastattelututkimuksissa ikääntyvät kertovat seurustelevansa usein Jumalan tai enkelien kanssa. Lääkärinä saa myös kuulla, mikä elämässä meni vikaan, mitä elämä ei antanut. Ikääntyessä ihmiselle kehittyy taitoälykkyys. Se on viisautta. Nuoren älykkyys on tietopohjaista, pientä tietoa eri alueilta. Vanhetessaan ihminen soveltaa oppimaansa tietoa. Sen varaan uskaltaa rakentaa.

Koeteltu vakaumus kantaa ja kannattaa. Kun ihminen siirtyy ikäluokkiin, joita ei arvosteta, hänestä tulee "mitätön". Näiden kysymysten keskellä ihminen joutuu miettimään, kuka minä olen, mistä olen tullut ja minne olen matkalla. Hengellinen ulottuvuus avaa mahdollisuuden pohtia perimmäisiä kysymyksiä.

Oman itsetunnon ylläpitäminen on tärkeä tekijä. Jos tuo unohtuu on taas yksi masennukseen altistava tekijä lisää. Ikävaiheiden sisällölliset määreet ovat aina erilaiset ja siinä syy, miksi törmäyksiä sattuu. Nuoret eivät suuressa määrin pysty ymmärtämään vanhempaa.

Mallia naisliikkeestä

Ikääntyvä aktiivinen väestönosa voisi soveltaa samaa mallia omassa toiminnassaan, mitä naisliike aikanaan käytti. Se osoitti, että nainen pystyy tekemään älyllisesti vaativia asioita. Sukupuolella ei ole siinä suhteessa eroa.

Vanhenevien on näytettävä, että me pystymme toimimaan. Olemme arvokkaita.

— Suuret ikäluokat ovat haasteen edessä. Niiden on osoitettava: meissä on voimavara, jytyä. Emme ole vain kohde vaan arvokkaita yksilöitä, joilla on vastauksia nykyajan arvopohjaan. Mielenkiintoista nähdä, koska tällainen kysymyksenasettelu lähtee liikkeelle. Voisinpa oikeastaan haastaa suuret ikäluokat mukaan, antaa professori Sirkka-Liisa Kivelä ymmärtää.

Vanhenemista voi hidastaa

Ikääntyessä sairastumisen todennäköisyys kasvaa. Vanhenemista voi kuitenkin hidastaa. Terveelliset elämäntavat, tupakoimattomuus ovat tekijöitä, jotka tulee ottaa vakavasti.

Erityisen tärkeää on liikunta, lihasten rasittaminen. Tapaturmat ja erityisesti kaatuminen saattaa tuoda hyvin dramaattisia seuraamuksia, jolloin kotona asuminen vaihtuu laitoshoidoksi ja samalla hyvin kalliiksi yhteiskunnalle.

Tasapainon parantaminen ja lihasten jatkuva rasittaminen auttaa selviytymään. Aivotkin tarvitsevat työtä. Niiden vanhenemista pystyy hidastamaan käyttämällä niitä, vaikka lukemalla ja tekemällä käsitöitä.

Teksti ja kuva
Hannu Salonoja

Sirkka-Liisa Kivelä on Turun Yliopiston yleislääketieteen professori. Hän julkaissut useita tieteellisiä tutkimuksia vanhuuden sairauksista ja kysymyksistä, mm. depressiot, kaatumistapaturmat, pahoinpitelyt. Yleislääketieteen professorin pätevyyden lisäksi hänellä on geriatrian professorin pätevyys.